

Jernbane-Bladet

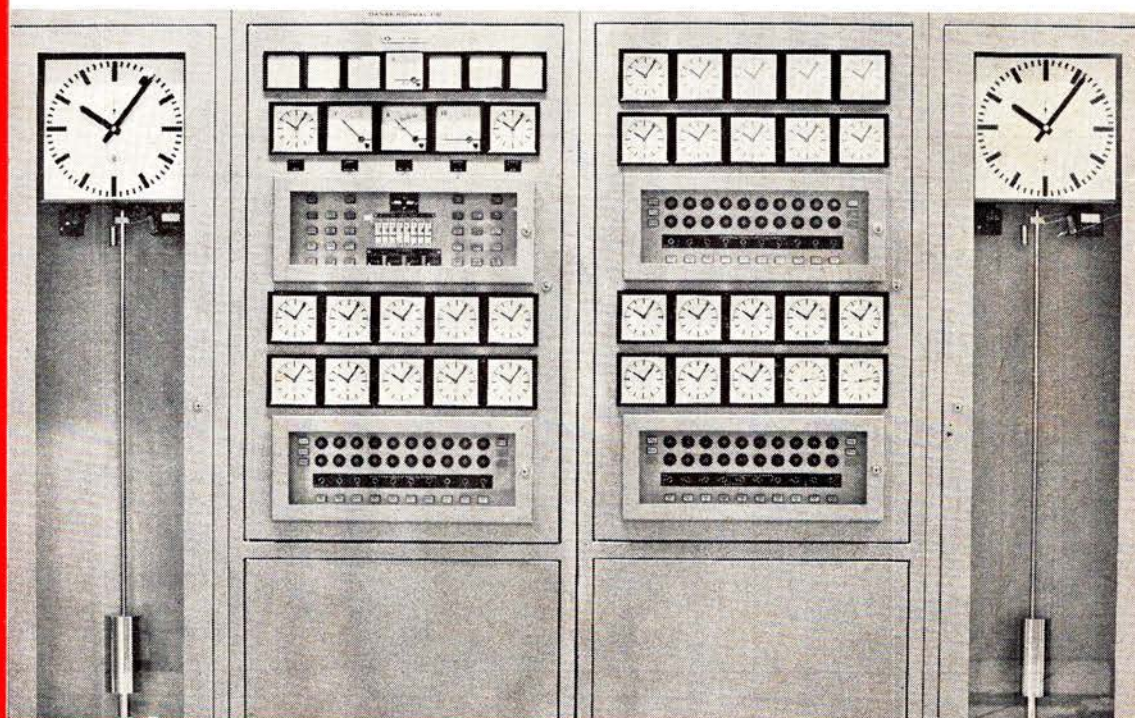
Det er tiden
der tæller...

Aktieselskabet

Dansk Normal-tid

VESTERGADE 10
1456 KØBENHAVN K.
TELF. 12 21 50

27. ÅRGANG

7

JULI 1970

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Tales der om - sikkerhed -
nem og præcis kommunikation
tales der naturligvis

M/F »NAJADEN« og M/F »KÄRNAN«

RADIOANLÆG

til ethvert formål

Leverandør af radioanlæg i

Danske Statsbaners færger

Ingeniørfirmaet

M. P. PEDERSEN

Lille Strandstræde 14 - København K

Telefon *15 95 13

Sikkerhed -
tryghed -
god økonomi
med
TERMA RADAR

Terma har et fuldt udviklet og rationelt modulsystem. Terma har dermed forenklet serviceproblemet. Terma er udstyret med et uopslideligt modulator-kredsløb.

Terma kan spare Dem for tusindvis af kroner. Terma er simpelthen en fremtidssikker radar. Terma er repræsenteret i alle verdens vigtigste havnebyer.

Terma radar er dansk kvalitet med internationalt ry. Terma sender på Deres opfordring omgående nærmere oplysninger og tilbud.

Terma Elektronisk Industri A/S

FINLANDSGADE 12
8200 AARHUS N
DANMARK
TLF.: (06) 16 99 00
TELEX: 4599

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement

16,50 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

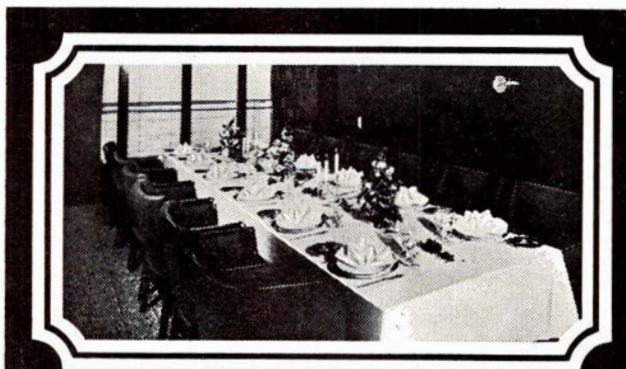
JULI 1970

Narresut til pensionisterne	181
Månedens emner	182
Vi har modtaget	182
Sagt og skrevet	183
Månedens foto	183
Erindres det	185..... 185
Jugoslavisk feriemål	187
Generaldirektør tjenestebolig	188
Indsættelse af statsbanernes nye jernbane- og bilfærge M/F »Kärnan« ..	190
Genforening med Sønderjylland III	192
Første danske driftsreglement XVIII ..	193
Nyt fra udenlandske baner	193
Intermezzo	193
I få linier	194
Fra dagbogen	194
Privatbanenyt	195
Tid og sted	195
Modeljernbane	197
Fotohobby	199
Fra klubberne	203
Filateli-nyt	205
Dødsfald	205
Boghjørnet	206
Bagsiden	208

I næste nummer: Et særpræget veteranloko,
Østre Gasværk nr. 1 - DSBs organisations-
form 1885-1970 og dens chefer.

i tanken

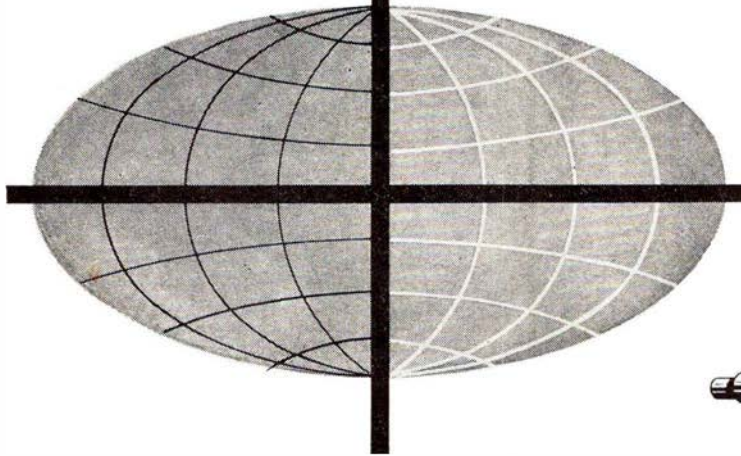

Fest ombord!

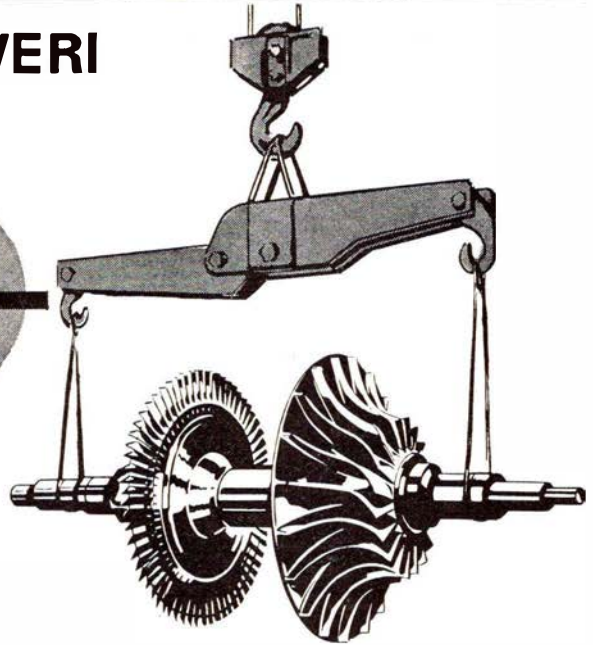
Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

BROWN BOVERI

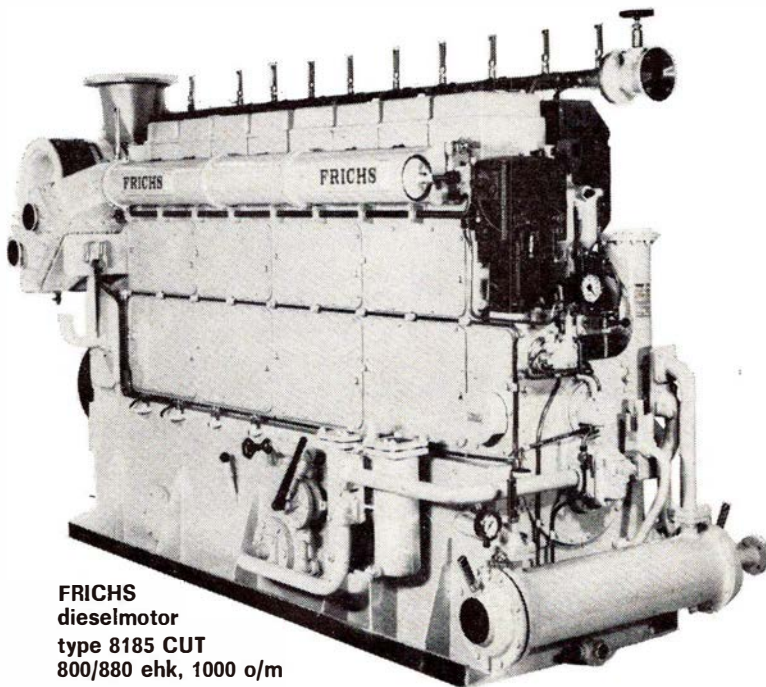
**MARINE
MATERIEL**

**BBC-TURBOLADERE
OG NEBB-SKIBSGENERATORER
ER MONTERET
I M/S KÄRNAN**

A/S NORDISK BROWN BOVERI V. Farimagsgade 7 . 1606 Kbh . V . (01) 15 62 10

FRICHS
dieselmotor
type 8185 CUT
800/880 ehk, 1000 o/m

**M/F »KÄRNAN«
har 4 hovedmotorer
af denne type
og 3 hjælpemotorer
FRICHS type 3185 CT
150/165 ehk, 750 o/m**

**A/S FRICHS
ÅRHUS**

Narresut til pensionisterne

Juli causeri

FULD FOLKEPENSION til alle, blev som tidligere fastslået alle tiders største fup for statspensionisterne. Men det skulle blive endnu værre. Inden folketingssamlingen sluttede, blev det vedtaget at yde folkepensionisterne et midlertidigt tillæg på 17 kr. om måneden for ægtepar og 11 kr. for enlige som dækning for den samtidig indførte momsforhøjelse på 2,5 pct. Desværre er det vist kun de færreste af statspensionisterne, der er klar over, at de intet ser til hverken de 17 kr. eller de 11 kr., men at de i stedet har måttet betale henholdsvis 2 kr. 58 øre eller 1 kr. 14 øre kontant for tillægget, som de kun ser på papiret. Når ikke alle er klar over dette, skyldes det, at der samtidig skete en forhøjelse af statspensionen, der intet har med folkepensionen at gøre. Af de 17 kr. tog man først 7 kr. i kildeskat og derefter tog staten 74 pct. af de 17 kr., lig 12 kr. 58 øre. I alt fradrag 19 kr. 58 øre, hvilket vil sige, at modtageren af de 17 kr. har måttet betale 2 kr. 58 øre af sin statspension for de 17 kr., han kun modtager på papiret. For enlige er det kontante tilsvar for de 11 kr. lig 1 kr. 14 øre kontant. Dersom det ikke er at holde grin med ældre mennesker, ved vi ikke hvad myndigheder og organisa-

tionsfolk, der har vedtaget og godkendt dette, vil kalde det skete for. Hvad har alt dette dog ikke kostet af tid og penge i de forskellige kontorer for at få publiceret dette tillæg, der forsvandt i fradrag og kontante tilskud fra pensionisterne.

TRAFIKMINISTER Ove Guldberg – vor tids »Micauwber« – har udsendt en trafikinvesterings hvidbog over hvorledes der skal anvendes 55 milliarder kroner til trafikale projekter. Men som så ofte omtalt her, hvad nytter alle disse planer og løfter om snarlig påkrævede foretagender, der er helt uden økonomisk dækning. I årets bedste arbejdsmåner ligger det meste af statens anlægsarbejder stille. Officielt siges det at være for at fordele arbejdskraften, men det er nok mere for at spare staten for udgifter i den tid. Dertil kommer nu, at anlægsarbejdernes entreprenører er begyndt at gå konkurs. Hver gang et nyt projekt bliver fremsat, modtages det som regel med begejstring på de steder, hvor det skal ske. Der kan nævnes Storebæltsbro, tunnel Helsingør–Helsingborg, lufthavn på Saltholm m. m., men lidt efter lidt fordufter det hele, eller også

går man i gang med noget helt andet, som nu med en aflastningslufthavn ved Tune syd for Roskilde. Bladet »Luftposten« skriver i øvrigt, at Kastrup lufthavn er stor nok.

DER KLAGES både her og der over betjeningen på færger og restaurationer. Det er navnlig den tid det tager at få det bestilte serveret, der klages over. Vi der husker »de go'e gamle dage« med de lange dækkede kaffeborde, der stod parat ved togenes ankomst til Fredericia, eller det lige så udmærkede kaffebord på Masnedøfærgerne, hvor der kun var en overfartstid på 20 minutter, ved hvordan alt var lutter tilfredshed den gang med serveringen. Når der ikke mere står noget fremme på bordene, eller at betjeningen har fadet med smørrebrød parat til levering. Når alt skal hentes fra buffet, er der jo grænser for hvor meget en eller to tjenere kan skaffe hurtigt frem. Det er vel nok den store prisforskel fra gamle dage, der gør sit til, at der ikke står noget fremme til tag selv, så der er sikkert ingen grund til at vente bedring på dette punkt.

-bro.

Månedens emner ...

Havarikommission

Siden den store ulykke i Odense, hvor der blev rettet bebrejdelser mod banerne, fordi man efter gældende regler lader banens egne folk undersøge ulykker, hvori kolleger er impliceret med ansvar, har man i generaldirektoratet arbejdet med en revision af bestemmelserne.

Man er allerede nået frem til et forslag, der giver mulighed for en havari-kommission under forsæde af en dommer med personel fra banerne og udefra. Dette forslag er endnu ikke kommet til lovbehandling, men ventes fremsat til efteråret. I forslaget skelnes der mellem tre grader af uheld. De lettere, der kun kræver rutinemæssig undersøgelser, de mellemsvære, der kræver større undersøgelser, der kan foretages internt af generaldirektoratet, og endelig de store ulykker, der fordrer nedsettelse af en havarikommission efter de foran skitserede linier.

Rederiet »Øresund«

Selskabet havde i det forløbne år et overskud på 10 mill. kr. Der udbetaltes 6 pct. i udbytte til de to jernbaneselskaber DSB og SJ, der er ejere af selskabet. På de to overfarter og med flyvebådene havde der været en fremgang i trafikken på 130.000 passagerer og 35.000 biler.

De to første færger på Dragør-Limhamn overfarten, »Dragør« og »Limhamn« er solgt til Jugoslavien.

Udgravning i Tåstrup

Flere læsere har spurgt, hvad udgravningen foran stationsbygningen i Tåstrup skal bruges til. Vi har forelagt spørgsmålet for stationsforstander J. E. Andersen, Tåstrup, der siger:

»Foran banegården skal bygges en underjordisk butiksbu, der skal rumme selvstændige forretninger i stormagasin-stil, således at de forskellige varegrupper fremtræder som i stormagasinerne, men med en række separate forretningsindehavere. Derudover bliver der plads til enkelte servicefunktioner, f. eks. bank, læge, tandlæge osv. Endelig bliver der parkeringshal i to etager med tilhørende servicestation«.

Vi har endvidere spurgt: På nord-siden af banedæmningen mellem Albertslund og Tåstrup er der langs S-togssporene lagt en ekstra dæmning. Hvad er formålet med denne?

Stationsforstanderen svarer: »På det-

te sted er der projekteret en underføring for den såkaldte ydre ringvej, og da dette arbejde påregnes at strække sig over ret lang tid, er den ekstra dæmning lagt for, at de fire hovedspor etapevis kan trækkes over mod nord-siden, henholdsvis tilbage igen, for at undgå generende La-nedsættelser af hastigheden over lange perioder.«

Ny SJ færge

SJ har bestilt en femsporet færge på Nakskov skibsværft. I den almindelige glæde over, at denne ordre er blevet placeret i Danmark, skal dryppes lidt malurt.

Som bekendt skal færgen bruges på Østersøen størstedelen af året i trafikken til og fra Trelleborg. Havde det ikke lunet lidt hos os, såfremt færgen skulle indsættes på Malmö-overfarten til afløsning af den gamle »Malmöhus«. I så fald ville problemet »godsvognspukkel« ved H-H-overfarten være elimineret.

Skulle DSB ikke foreslå kollegerne på den anden side sundet en sådan løsning, og i stedet for at få forøget konkurrencen at få forøget samarbejdet!

V. J.

Misbrug af pladsreservation

DSB har set sig nødsaget til at indføre skærpet kontrol med vognmænd, der i stort omfang bestiller plads på en del færgeafgange uden at møde til disse. Det er særlig galt på Kalundborg-Århus-ruten. Når private bilister vil bestille plads til disse afgangse meldes der alt optaget, men aften efter aften viser det sig, at der er god plads. Det er derfor meddelt flere af vognmændene, at de ikke mere kan reservere plads til bestemte afgangse for en måned ad gangen.

Vi har modtaget

En »Hale« til hr. P. E. Rich

Med nogen forundring læser jeg i aprilnummeret af *Jernbane-Bladet* kommentarer af hr. P. E. Rich.

Jeg synes nu, at redaktionen spidsartikler eller månedens causeri alle er udmærkede og kan stå alene. Men lad mig få lov til at knytte en »hale« til hr. Richs meninger. »Halerne« var for snart mange år siden, da overtrafik-kontrollørerne Anna Westergaard og N. C. Jensen, Roskilde, var redaktører

af *Vor Stand* en fast regel – omtrent da. Lad mig da spørge hr. Rich om, hvorfra han kender de Gaulle? Har De målt de Gaulles helbredstilstand, blodtryk osv? Tilsyneladende mangler der kun i denne virak, at de Gaulle endnu læser sin avis uden briller!

Vedrørende cheferne for DSB nævnes Andersen Alstrup og P. Knutzen. Ligheden om dem bestod i, at de begge blev fyret! At bankdirektør Andersen Alstrup, Århus, ikke havde mere forstand på jernbanevæsen end en ledvogter kunne have på bankvæsen siger sig selv. Andersen Alstrup var heldig at have en række udmærkede medarbejdere, bl. a. departementschef Fr. V. Petersen og andre. A. A. var en godlidende mand, der ikke kunne følge en fh. trafikassistent Johs. Petersen (søn af en togfører), der antog navnet Friis Skotte og blev trafikminister, der som bekendt indførte den ulidelige idé, at DSB både skulle foretage afskrivning og forrentning på lige fod med andre virksomheder. Det er da ganske givet, at denne idé skulle blive skæbnsvanger for DSBs regnskaber.

I årene før 1900 og nærmest følgende år, var det bogstavelig talt DSB, der ved mergeltransporterne opdyrkede Jylland. Hvor der før groede lyng, er der i dag frugtbare marker eller store plantager. Stationsby efter stationsby voksede op langs banestrækningerne. Jo, moren har gjort sin pligt og moren kan gå.

A. A.s efterfølger, P. Knutzen, havde helt andre forudsætninger for at kunne lede DSB, da han kom fra »familien«, postvæsenet, og Knutzen var den mand Friis Skotte havde brug for. De gennemførte den gang en meget vidtgående rationalisering ved DSB, bl. a. blev pensionsalderen nedsat til 65 år, hvor den også skulle være blevet. Selv om alt dette havde karakter af det historiske Stockholmske Blodbad, måtte man videre.

Efter at P. Knutzen på beklagelig måde blev afskediget i 1947 fulgte Emil Terkelsen som generaldirektør. Denne havde gået med Marschalstaven i tornysteren siden han bestod elevexamen med udmærkelse. Han var i sin assistenttid sine kolleger en god mand, og forblev til sin afsked ved pensionsalderen banerne en god mand, selv om nogle mente, at han var for enerådige.

Jo, hr. P. E. Rich, jeg antager, at De endnu er for ung og ikke har været ved jernbanen i så mange år, at De ikke ved nok om, hvorledes *Jernbane-Bladets* causerier kan blive bedre.

Månedens foto

Endelig en tilståelse, hr. Rich. Jeg er ikke, og har aldrig været jernbanemand. Men jeg kender standens kår, og jeg har mødt utroligt mange venlige og hjælpsomme banemænd i min rejsetid, og har på mine daglige rejser faktisk taget del i hele jernbanelivet på godt og ondt.

Mit kære *Jernbane-Blad* længtes jeg efter hver måned, og studerer det grundigt fra først til sidst, og har ikke fundet andet end godt og fortræffeligt stof – også i lederen eller causeriet over månedens gang, og jeg bringer hermed bladet min hjerteligste tak.

Sluttelig en lille bøn til hr. Rich: Læs bladet med eftertanke og tag en enkelt spøgefuldhed med i købet, og udvis lidt nøjere sans, så vil De opdage et væld af gode artikler.

Er hr. Rich identisk med trafikeleven fra 1961, der i 1964 udstedte mig en rejsehjemmel fra Sk til Gy? Det er altid rart at vide ,hvem man knytter sin »hale« til.

I øvrigt venlig hilsen til alle.

N. P. Nielsen

Vestergade 6 g, st. – Roskilde

Sagt og skrevet

Væk med uniformen

– Jeg har altid været af den opfattelse, at det er ren gas med al den uniformshalløj. Vi kunne lære noget fra Sverige, hvor regeringen i fjor besluttede, at den ikke længere ville lægge navn til indstilling til kongens ordenskapitel.

Jens Christensen
fmd. for CO II

Gdr Skovs uniform

– Min mand har aldrig haft en ny uniform. Da han i sin tid blev distriktschef

Den 14. maj 1963 kørte det sidste LJ-tog over den i 1894 indviede bro over Guldborgsund ved Nykøbing Fl. Siden er det efter flere års stilstand i arbejdet lykkedes at få fjernet det meste af broen, men stadig refterer det undersøiske. Til trods for, at det er syv år siden, broen anvendtes, kan man stadig se ovenstående signal, når man spadserer ad den tidligere banedæmning. Der

er vist ingen, der kan finde på at overskride hastighedsnedsættelsen på 15 km/t, når man ser, at man kører lige i Guldborgsund få meter efter signalet.

Nykøbing Fl. kommune har givet DSB tilbud på at købe dæmningen til broen for dermed at kunne give Toreby sejlklub bedre betingelser at arbejde under.

-tl-

i Århus overtog han distriktschef Humles uniform. Da han blev generaldirektør købte han det fine guldtrækkeri af gdr Emil Terkelsen, så han har således aldrig købt en ny uniform. Jeg kan da godt røbe, at »sovsekanden« til at sætte på hovedet, overtog han fra sin forgænger i embedet.

Alice Skov.

København

C. STEINMETZ & SØN
Blikkenslageri – sanitet – skiffer
bygningsarbejde
Udfører arbejder for DSB
Lindegårdsvej 37 · Charlottenlund
Telefon Ordrup 704

To oaser på Københavns Hovedbanegård

HOVEDBANEGÅRDENS RESTAURANTER

KØBENHAVN
Telefon (01) 14 12 32

Preben H. Madsen
RESTAURANT – BAR – BISTRO – KONDIOTORI
KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED
Hurtigt – nemt – billigt

Nyt fra hele verden

Kulturfilm
Musikfilm
Farcer
Tegnefilm

– vi har cinemascope

11 35 40

Århus

Servicenter

ved B. C. Larsen

ved »la Tour« – Randersvej 139 – Århus
Telefon 16 31 01
Benzin – Olieskift – Vask – Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

AARHUS AUTOGUMMI

Montanagade 6 . Telefon 12 60 11
Alle anerkendte mærker i autogummi
føres – nye dæk – slidbanedæk
Montering og afbalancering gratis
i forbindelse med køb af dæk
Spec.: Hjulafbalancering

Vi mødes i

E-B-M

og **BUKSEKÆLDEREN**

Østergade 1 – Århus – Tlf. 12 17 77

KØD, FLÆSK OG PÅLÆG

så ...

SLAGTERFORRETNINGEN

Bissensgade 1 – Århus – Tlf. 12 80 20
1. kl.s kvaliteter
– til den rigtige pris

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved L. Sørensen

Stadion Allé 33 . Århus . Tlf. 12 76 54

1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager, øl og sodavand

Skal De i byen og handle –
så lad vognen smøre imens hos

BP SERVICE

OG **PARKERINGSANLÆG**

Nørreport 22 – Århus – Tlf. 12 36 12
Benzin – Olieskift – Vask – Smøring
samt alt i autoudstyr ...

Skader i lakken .....

Original autolak på spraybeholder

EGON DALSGAARD

Gerner Blachs eftf.

Åboulevarden 55 – Århus – Tlf. 12 89 54

Vi har også farven til Deres vogn .....

EXPRES SMØRREBRØD

Åboulevarden 46 – Århus – Tlf. 136515
God daglig madpakke – lækkert sel-
skabssmørrebrød samt alt i hjemmela-
vede delikatesser

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF service

ved S. E. Friis Eriksen

Ingerslevs Plads . Århus . Tlf. 13 04 74

benzin – olie – vask – smøring
samt Quick-service udføres

OTTO HULGÅRD'S EFTF.

Tandlæge

Holger Hermansen

Clemens Torv 11 – Århus, tlf. 12 51 54

Konsultation efter aftale

Tandlæge

E. GIØRTZ-CARLSEN

Vestervang 1 nr. 39 – Århus

Telefon 13 32 44

Konsultation efter aftale

Købmand A. MØLLER

Flodgaard's eftf.

Marstrandsgade 1 . Århus . Tlf. 12 14 79

1. kl.s kolonial – mejeriprodukter
vine – spirituosa samt årstidens
frugt og grønt – Prøv vor fine kaffe

Vi anbefaler ...

SCT. PAULS PENSIONAT

ved L. Torkom

Sct. Pauls Plads 2 . Århus

Telefon 13 30 79

1. kl.s pension – separate borde
Værelser kan anvises
Fast daglig pension kr. 15,25

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved J. Jørgensen

Ringkøbingvej 7 . Århus . Tlf. 12 64 15

1. kl.s mejeriprodukter – kolonial –
tobaksvarer samt lækkert brød og kager

Velkommen i ...

KRONE Salonen

ved Jytte Frost

Randersvej 13 . Århus . Tlf. 16 94 20

Alt indenfor moderne hårpleje
vandondulation kr. 12,00

Vi kender moderne

– også den der passer til Deres hår

TRIANGLENS DAMESALON

ved Birgit og John Konrad

Hj. Jægergårdsgade–Fr. Allé

Telefon 12 70 04

Ny ung betjening

– mandlig og kvindelig

NB. Lukket mandag

Gå til fagmanden

Brammersgades Træskohandel

v/ John Sørensen

Brammersgade 2 – Århus – Tlf. 12 41 93

Træsko – Træskostøvler – Hjemme-
fodtøj i stort udvalg fra eget værksted

Brødet til kaffen køber vi i

STRANDPARKENS BAGERI

v/ E. Sørensen

Odensegade 2 – Århus – Tlf. 12 95 05

Bestillinger modtages gerne

MODE – SNIT – KVALITET – så .....

Kjolesalonen KNAPPEN

v/ frk. A. Petersen

Ålborggade 22 – Århus – Tlf. 13 38 85

Vi syr også gerne af Deres eget stof

Nordisk

Reproteknik

Graven 23-25 - Århus

Tlf. 12 27 60

ÅRHUS CHROM TEKNIK

v/ Leon Sørensen

Rosenkrantzgade 1 – Telefon 12 69 30

Slibning – Fornikling – Forkromning

Herre Frisør Salonen

v/ Lars Kirkebye

Ny Banegårdsgade 51, Århus, tlf. 13 64 67

Alt indenfor moderne hårpleje
kort eller langt – nøjagtig som De ønsker

Vi handler i ...

KLINTEGÅRDENS BAGERI

ved Kurt Winther

Skovvejen 46 Århus . Tlf. 12 66 58

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Husk vort Conditori

med kaffe, brød, is og sodavand

Erindres det...

For 50 år siden . . . juli 1920

Sukkerfabrikken »Vestsjælland« har af hensyn til de stigende statsbanefragter, besluttet at udvide sit eget spornet. Roebanenettet her udgør 8,5 km og trafikeres af seks loko og 420 vogne. Man regner med at etablere yderligere 12 km spor.

I anledning af festlighederne i Sønderjylland ved landsdelens genforening med Danmark har den tyske lokoførerforening i Flensburg med 64 stemmer mod 6 vedtaget, at foreningens medlemmer i dagene den 11. og 12. juli ikke må føre tog til Vamdrup. Problemet blev løst på den måde, at et dansk rangerloko fra Padborg førte de tyske tog til Vamdrup.

Jernbane-Bladet

2. årgang . . . juli 1945

Under krigen, i årene efter 1940, blev der i alt fremstillet 30.000 gasgeneratoranlæg, der kostede landet ca. 100. mill. kr. at stille om fra benzin til gengaskørsel.

Privatbaneoverskud. – Lollandsbanen 896.502 kr. – Gribskovbanen 309.429 kr. – Frederiksværkbanen 407.000 kr. og Østsjællandske Jernbane 171.773 kr.

Den 4. ankom Storebælts-færgerne »Chr. d. 9« og »Freja« fra Norge til Københavns Frihavn, hvor de blev overtaget af statsbanerne. Færgerne har sejlet under tysk flag som troppe-transportskibe. Det vil dog tage lang tid, før de atter kan benyttes på Storebælt. Sidst på måneden ankom færgen »Heimdal« fra Bergen, hvorefter alle færger var hjemme igen.

Under forskellige afhøringer den 9. i Middelfart, blev det oplyst, at byens

tyske kommandant ville have sprængt Lillebæltsbroen i luften ved kapitulationen, men en tysk officer, der havde kontakt med modstandsbevægelsen, fik dette forhindret.

To drenge standsede den 11. om formiddagen på Kystbanen et eksprestog og to persontog ved Skodsborg og Vedbæk, idet det begge steder havde anbragt hele rækker af geværprojektiler på skinnerne. Togene blev en times tid forsinket af den årsag. Ammunitionen havde drengene fundet i banegrøften hævdede de.

Den 14. kl. 13.15 skete en frygtelig eksplosionskatastrofe på Århus godsbanegård, hvor tre vogne læsset med indsamlet tysk ammunition eksploderede på uopklaret måde. Vognene var sendt fra forskellige jyske stationer til Århus, for pr. lastbiler at blive kørt til depotet i Vestereng. Tre mennesker dræbtes og over 100 mennesker såredes ved uheldet. 80 godsvogne blev delvis ødelagt og den samlede skade androg flere mill. kr.

Den 21. blev det oplyst fra kompetent side, at modstandsbevægelsen under den tyske besættelse af Danmark i alt havde foretaget 7.680 sprængninger af jernbanespor og 31 sprængninger af broer og gennemløb.

Statsbanerne har den 31. meddelt, at hverdagskørslen vil blive fortsat efter den 1. september, idet man regner med øgede kultiltørslers.

Tilsynet med privatbanerne har været på en studierejse i Sverige for at se på skinnebusser, med henblik på at anskaffe skinnebusser til danske privatbaner.

Tyskerne efterlod en stor flydedok i Korsør benzinhavn, hvor den var sunket. Det var meningen, at Korsør skulle overtage flydedokken, så bl. a. DSB-færgerne kunne spare de lange ture til

Ferie- og udflugtssteder

RESTAURANT
SUNDKROEN
og Banegårdsrestaurationen
HELSINGØR
– med udsigt over Øresund

Lad udflugten gå til . . .

Restaurant SVANELUNDEN

Hjørring . Telefon 92 03 76
Nyrestaurerede lokaler
Vi dækker op indtil 200 couv.
Agnes og Sv. Aa. Jensen

Nyd den skønne udsigt over søen
samt den gode mad på . . .

Hotel SLOTSKROEN

Adelgade 23 . Skanderborg
Telefon (06) 52 00 12
Hotel – Restaurant – Bar
Ny direktion: Erna og Vagn Svenesen

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører

Søndergade 10-12 – 8000 Århus C
Telefon (06) 13 01 00

POUL STÆRMOSE

Landsretssagfører

Søndergade 15 . 8700 Horsens
Telefon (05) 62 53 88

værft. Imidlertid overdrog englænderne dokken til det nydannede skibsværft i Århus.

Lyngby-Nærum Jernbane

Telf. (01) 87 07 08

Lynetter hver 20. minut fra Jægersborg St.
Buslinie 172: Lyngby-Ørholm
Buslinie 180: Jægersborg-Gl. Holte

Salg og udlejning af industribyggeri
Udlejning af kontor- og lagerlokaler
i Københavns ny Godsbanegård

KØBENHAVNS
EJENDOMSKONTOR

»BUEN«, Vester Farimagsgade 1, 1606 København V.
Telefon *15 35 01

Århus og omegn

Vi handler i...

» EKKO «

Vin- og Tobaksforretning

ved M. Christensen og G. Laursen
Tamperevej 1 . Århus . Tlf. 16 44 46
Stort udvalg i tobakker – cigarer – piber
Vine og spirituosa – Ekstrafin kaffe

AARHUS MASKINSKRIVNINGSSKOLE

ved Lone Bindselev
Ole Rømersgade 23 . Tlf. 13 42 88
Kursus kan påbegyndes når som helst
individuel undervisning
Stenografi-hold og enetimer efter aftale

H. J. MADSEN

Bedemand
Jægergårdsgade 17-19 . Århus
Telefon 12 28 66
(også søn- og helligdage formiddag)

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

BRUUNSBRO KIOSKEN

ved Poul V. Christensen
Bruunbro 7 . Århus . Tlf. 12 13 22
Aut. tipsforhandler

»Bag den gode smag«...

HASLE BAGERI

ved H. A. Ravn
Viborgvej 139 . Århus . Tlf. 15 60 62
1. kl.s lækkert brød og kager

SCHWEIZER URLAGERET

Harald Jensens Plads . Århus

(hj. af de Mezasvej)

Telefon 13 21 45

Kvalitetsure – guldlænker og ringe
til en gros priser

1. kl.s reparationer udføres med garanti

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET

ved Kr. Bruun
Sct. Paulsgade 15 . Århus . Tlf. 12 80 78
1. kl.s mejeriprodukter – kolonialvarer
samt øl og vand

Norgesparkens Mejeriudsalg

Norges Allé 4 . Århus . Tlf. 16 97 55
Alt i mejeriprodukter – brød og
kager samt kolonial – konserves –
vine – spirituosa og tobaksvarer

Spar besværet –
send tøjet til

LOTUS VASK OG MØNTRENS

Willemoesgade 66 . Århus . Tlf. 16 72 84
1. kl.s vask og rens til rimelige priser

Glarimester E. Christensens Eftf.

ved Egon Petersen
Klostergade 32 . Århus . Tlf. 12 56 05
Alt i glarmesterarbejde, glas, bygnings-
glas, blyruder, autoruder m. m.

ØSTBANENS MEJERIUDSALG

ved Bruno Pedersen
Østbanetorvet 7 – Århus – Tlf. 12 53 02
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter samt læk-
kert brød og kager – Øl og sodavand

BIRKEPARKENS BRØDUDSALG

ved Kirsten og Frede Andersen
Silkeborgvej 202 – Åbyhøj – Tlf. 15 84 10
Altid 1. kl.s lækkert brød og kager samt
stort udvalg i chokolade og konfektur
Bestilling af dessertis modtages

servicestation

ved Karl O. Andersen

Østbanen . Århus . Tlf. 12 87 86

Benzin – olie – smøring
Autotilbehør – 1. kl.s service

Har De startbesvær – så ring til...

Århus Akkumulatorfabrik v/ Ejner Christensen

Anholtgade 13 . Tlf. 13 23 74
Akkumulatører til den rigtige pris

AUTOLAKERING

1. kl.s arbejde udføres hurtigt
til rimelige priser
FM AUTOLAKERING
ved Ole Wenneberg
Grenåvej 441 . Risskov . Tlf. 22 01 21

SHELL service

(Flemming Jepsen)
Grenåvej 150 . Risskov . Tlf. 17 78 08
benzin . olie . vask . smøring . autoudstyr
Reparation af bremser . udstødning
tænding m. m.

TYREGÅRDENS AUTOSERVICE

ved Ove Christensen
Grenåvej . Skæring . Tlf. 22 23 50
privat 13 23 50
1. kl.s autoreparationer samt opretning
udføres til rimelige priser

Vi handler i...

OLSENs BAGERI

Rosenvangs Allé 258 . Højbjerg
Telefon 27 01 55
1. kl.s lækkert brød og kager
NB! Åbent søndag fra kl. 7-16
Lukket mandag

De førende mærker i cykler – auto-
cykler samt tilbehør, så gå til...

HØJBJERG CYKELLAGER

Oddervej 51 . Tlf. 27 09 58
VIBY CYKELLAGER
Skanderborgvej 111 . Tlf. 14 00 90

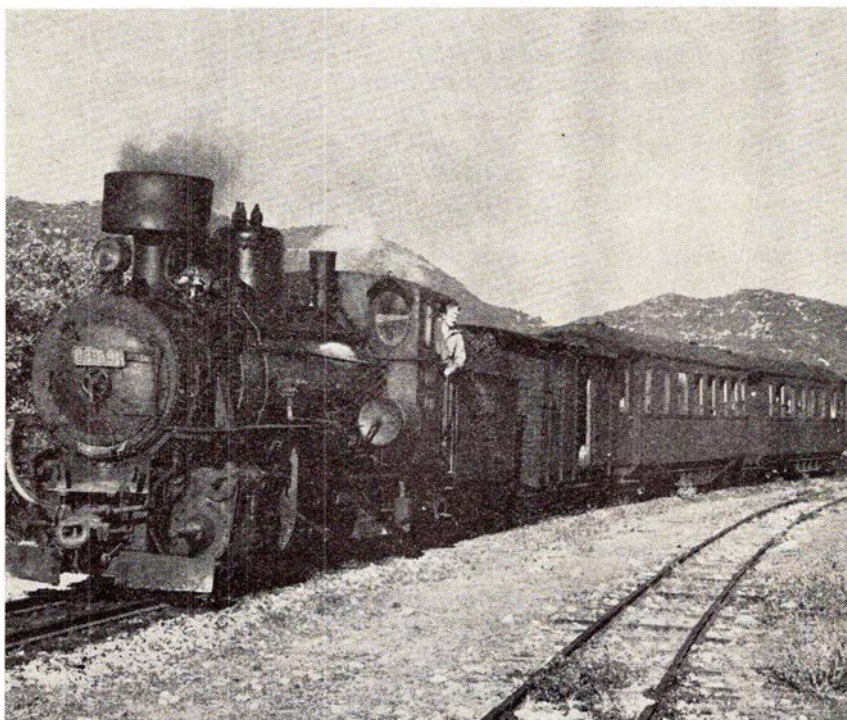
Viby J.

VIBY GULVBELÆGNING

ved Ib Thomsen
Bernstorffsvej 56 . Tlf. 14 73 48
Linoleum . Vinylfilt . Kork . Tæpper
Såvel nyt som reparationer i 1. kl.s udf.

Jugoslavisk feriemål

SMALSPOR OG DAMP

Jugoslavisk tog øst for Hum station. Foto: Tom Lauritsen

Et af rejsebureauernes yndede rejsemål er den dejlige by Dubrovnik ved Jugoslaviens Adriaterhavskyst. Her finder man alt, hvad hjertet kan begære, et pragtfuldt klima, badestrand, komfortable hoteller med rimelige priser samt en by med et overvældende særpræg og en egen tiltalende charme. Er man tillige jernbaneinteresseret, er det et sted også lidt af et slaraffenland, thi Dubrovnik er endestation for en smalsporet bane, sporvidde 760 mm, som i høj grad trafikeres af damploko.

Hvis man beslutter sig til at tilbringe sin ferie eller blot nogle dage deraf i Dubrovnik, må man ikke snyde sig selv for den oplevelse, det er at køre med denne bane. Ser man efter i køreplanen, kan man finde et persontog, der fremføres af damploko, som regel et af den

på jugoslaviske smalsporbaner meget udbredte type »83«, en firekoblet maskine med løber bagtil, toakslet tender og »prærieskorsten«.

Efter afgang fra stationen i Dubrovnik, der ligger ved havnen og tidligere var endestation for byens ene sporvognsline (sporvidde 760 mm), stiger banen gennem talrige kurver op gennem imponerende bjergformationer, hvor man snart kører mod nord, snart mod syd og pludselig ved at se lodret under sig får øje på de skinner, man kørte på for få minutter siden. Til sidst når man op på en højslette, hvor banen løber sammen med en anden bane fra Niksic på stationen Hum, for at fortsætte til Capljina på den i 1966 åbnede nybyggede bane fra Sarajevo til havnebyen Ploce.

- også Deres flamme
BRABRAND

Telefon (06) 26 04 00

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

STENVAD *kager*

— det store navn i SMÅ kager

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Bøger og papirvarer

Film og kuglepenne

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

Aktieselskab

i Danmark

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og

Restaurant »Halsskov-Perlen«

Werner Schwartzlose

Færgegården: Telf. Korsør (03) 57 06 19

efter kl. 17: 57 10 35

Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

Restaurant Divan 2

Tivoli

F. L. Viltoft

Telefon 12 51 51

Ferie- og udflugtssteder

Spis på .....

KFUMs CAFETERIA

Gothersgade 30 – Fredericia
Tlf. 92 04 66

God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe

Vi bor og spiser på ...

GRAND HOTEL

ved Poul Sauer

Østerbro 14 . Skive . Telf. 890

Hyggelige værelser
og et 1. kl.s madsted
Stor parkeringsplads

Oplev den betagende udsigt og de
hyggelige lokaler, samt den veltillavede mad
...noget ganske særligt

Restaurant SKOVBAKKEN

Telf. (06) 82 02 56 . Sejsvej . Silkeborg

Missionshotellet »ANSGAR«

Prinsensgade 14-16 – Ålborg
Telf. (08) 13 37 33

Vi spiser på ...

Fragtmændscentralens Cafeteria

Søren Frichsvej 51-53 . Åbyhøj
Telf. 15 47 82

Nymonterede selskabslokaler
indtil 150 couv.

Lækkert selskabssmørrebrød leveres
på bestilling

Lad udflugten gå til ...

A-HOTELLET

Jernbanepladsen . Bjerringbro
Telf. 68 10 20

Et 1. kl.s madsted

Ny vært: Kurt Normann Hansen

Lad turen gå til ...

Restaurant »SIESTA«

Søndergade 2 . Sæby . Telf. 46 19 09
Et 1. kl.s madsted

»Kromad er go' mad«

SVALEREDEN KRO

Hovedvej E3 A10 . Telf. (08) 46 13 90
mellem Frederikshavn og Sæby

Byen Hum, hvis man kan kalde den en by, består kun af nogle få faldefærdige hytter, men på stationen ankommer og afgår tog fra og til de tre retninger, meget ofte samtidig. Tager man til Hum en hverdag om formiddagen, vil man overvære en livlig aktivitet, idet godstog og persontog kommer og kører, samtidig med at der rangeres, alt sammen med damploko. Det skal her bemærkes, at JZ, som de jugoslaviske statsbaner hedder, og som ganske enkelt betyder »Jugoslovenske Zeleznice«, i de sidste år har anskaffet et mindre antal dieselloko og motorvognsæt, hvoraf et par af sidstnævnte type kører hurtigtog fra Capljina til Dubrovnik. Det bør derfor stærkt anbefales allerede denne sommer at besøge egnen.

I selve Dubrovnik foregår al rangering som regel med en togmaskine; der er her en del rangering på grund af

havnen, hvor skibene laster og lossere direkte fra og til de smalsporede, men alligevel store boggiegodsvogne. Der er så stor godstrafik på disse baner, at det daglige eftermiddagsgodstog fra Dubrovnik fremføres af to damploko i forspand, i sandhed et pragtfuldt syn.

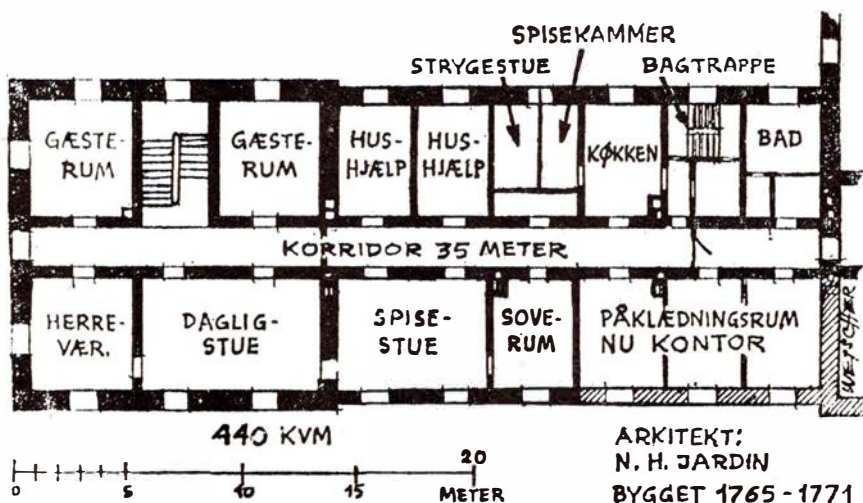
Tidligere kunne man køre ad 760 mm spor helt til Sarajevo og derfra videre ad et udstrakt smalsporet i alle retninger. De senere år har desværre ført en del nedlæggelser med sig og efter at den nybyggede normalsporede bane fra Sarajevo til kysten er åbnet, er den sideløbende smalsporede bane nedlagt og sporet optaget.

For sporvejsentusiaster har Dubrovnik desværre tabt en del af interessen, idet den tidligere sporvej, der omfattede to linier, pr. 1. april i år er nedlagt og erstattet af busdrift.

Som det vil kunne forstås, er Dubrovnik en ferie værd.

-tl-

GENERALDIREKTØR TJENESTEBOLIG

Plan over generaldirektørboligen, Sølvgade 40

Generaldirektør Hjelts frue har over for bladet B.T. erklæret, at hun ikke ønsker at flytte ind i embedsboligen i Sølvgade 40. Boligen var i tidernes morgen bolig for Københavns kommandant, og selv om den med tiden er blevet noget mindre og i dag kun måler 440 kvadratmeter, er det synd at kalde den lille. Den er lang og smal, og når fru skal ned i herreværelset med en besked til gemalen, er det en vandretur på 35 m.

Jeg forstår udmærket, at der ikke er nogen, der vil flytte herind, siger fru Skov. Vi har for meget plads, det er simpelt hen for stort. Det er heller ikke tidssvarende, og hvis man ikke er sikker på at kunne få hushjælp, magter man det ikke.

I hvert fald vil tilværelsen ikke blive andet end rengøring. Vi har 38 lysmalede døre, altså 76 dørsider – alle i udskåret træværk med riller og furer. Dertil kommer 16 gammeldags dobbelt-

vinduer med et utal af ruder i hver, malede vindueskarme og paneler i lange baner.

Vist er det en drømmelejlighed, men det er ikke nogen drøm, at når vi er færdige med rengøringen i den ene ende, begynder vi forfra i den anden. Det er barsk virkelighed.

Generaldirektør P. E. N. Skov siger, at møbleringen af lejligheden er et kapitel for sig. Der skal meget til, og blot det at få lagt en løber i dobbelt bredde gennem den lange korridor krævede 70 m stof.

Kommunikationen er det værste. De to telefoner, der findes i øjeblikket, er for lidt for to ældre mennesker, der er alene.

– Da vi flyttede ind, var der klokke i alle rum og tavlekasse ude i korridoren, så man kunne se på et tal, hvorfra der kaldtes. Men min kone fandt installationen malplaceret og fik den taget ned.

Den nye gdr bliver boende i Birkerød

Fruen vil ikke flytte fra deres etplans hus ved Birkerød sø, der for et par år siden blev prisbelønnet af Birkerød kommune som eksempel på godt og smukt byggeri.

– Vi købte i 1960 et stykke jord fra en grund, der blev udskilt ved Birkerød søs sydlige ende. Inden for det næste par år fik vi opført et typehus med carport, bryggers og badstue. Prisen? Jeg regner med, at hus og grund stod os i 115.000 kr. Men det var altså før ombygningen. Vi fik tilført en pejsestue i forskudt plan.

Huset har 200 kvadratmeter gulvareal, og som husmor finder jeg det både praktisk og overkommeligt at holde rent. Jeg har aldrig søgt efter en hushjælp.

Udvendig og indvendig er væggene opført i gule sten og naturtræ. Flere vægge er beklædt med oregon, og i lofterne er det fyr. Huset rummer to pejse, og der er hyggekroge overalt, hvor man bevæger sig.

– Det er let at møblere. Der skal ikke så mange møbler til. Vi har en hyggelige spisestue lige ved køkkenet, vi har et arbejdsværelse til min mand, hobbyrum, sauna og et par soveværelser.

– Jeg interesserer mig for arkitektur og frygter ikke så meget indretningen, hvis vi ville flytte ind i Sølvgade, tilføjer Anna Paula Hjelt. Men det er ikke så rart med en embedsbolig. Man bliver smidt ud, når ens mand trækker sig tilbage. Og der er jo nok andet, en embedsbolig kan bruges til.

I mangel af vinterbaneløbene

sad de inde i arbejdsskuret og holdt lang fyraften med omgange på skift. En af deltagerne lå på en stabel sække og sov trygt. – Ja, han er neutraliseret et par omgange – men så snart det er hans tur, må vi jo pace ham op!

Ubrydelig trofasthed

– Vi har jo, sagde læreren, først og fremmest de store klassiske eksempler fra litteraturen – Hroar og Helge – Hagbard og Signe, men nævn mig så det allerstørste – det omtales jo netop i aviserne i denne tid!

– Nåh-h! – Crome og Goldschmidt – Bang og Oluf – !

Bette mand i kniv

– Hvorfor mon tandlægen dog ikke bedøver hende? Det er jo grufuldt at høre på!

– Jamen værst for ham! – Hun skylder nemlig for bedøvelser, der jo er dyre, og jamrer nu i lommemesmerter – som han altså ikke har råd til at dulme!

Sjælsrøgt og kulturpleje

– Nå – nu er fru altså kommen tilbage fra landopholdet!

– Ja, heldigvis! – Man savner så sandelig hele den åndelige atmosfære herinde – alle de årlige udsalg, vinduespyntningerne, stormagasinerne, cafeterier, biograferne og cirkus – der er dog både bart og fattigt ude i naturen!

Ferie- og udflugtssteder

Lad udflugten gå til ...

Restaurant »SKOVBAKKEN« Odder . Telefon (06) 54 06 18

Et 1. kl.s madsted
Hyggelige nyrestaurerede lokaler

Lad udflugten gå til ...

NY MØLLE KRO

Lisbjerg pr. Århus
Telefon (06) 16 27 15

Et 1. kl.s madsted
Ny vært: Steen Nørregaard Larsen

Vi bor og spiser på ...

GRAND HOTEL Østergade 24 . Struer Telefon (07) 85 04 00

Et 1. kl.s madsted

Til foreningsfester og møder
anbefales ...

Egåhus restaurant og selskabslokaler ved Magda Rasmussen

Egå Mosevej 12 . Telefon 22 15 51
Populære spiritus-, øl- og vinpriser

HOTEL ROYAL (Ansgar)

Klostergade 26 . Kolding
Telefon (05) 55 22 44

Musik og dans for voksne – God mad

Vi mødes og hygger os på ...

Restaurant HAFNIA Munkegade 5 . Kolding Telefon 52 09 24

Et 1. kl.s madsted

Aktieselskabet

P. HATTEN & CO.

Maribo

Busser og tog trafikerer
alle de smukke steder på Lolland
Selskabskørsel i moderne turistbiler

Telefon Maribo 298

½ LOLLANDBANEN

– altid til tjeneste

Indsættelse af statsbanernes nye jernbane- og bilfærge m/f »Kärnan«

M/F »Kärnan«

Statsbanernes nye jernbane- og automobilfærge m.f. »Kärnan« indsattes fredag den 26. juni i trafikken på overfarten mellem Helsingør og Hålsingborg til afløsning af den gamle veltjente »Kärnan«. Med dette »vagtskifte« siger DSB farvel til sin sidste egentlige dampfærge.

Den nye »Kärnan«

Den nye m.f. »Kärnan« er bygget på Svendborg Skibsværft til Bureau Veritas' klasse med isforstærkning. Færgen er helsvejst, af stål med overbygninger delvis af aluminium, og har plads til 800 passagerer.

Færgen er et søsterskib til m.f. »Najaden«, som blev indsat på overfarten mellem Helsingør og Hålsingborg i marts 1967 – dog med en række forbedringer til gavn for passagererne.

Overbygningen er forlænget med ca. 2 meter i hver ende, hvorved der er opnået en væsentlig større salonkapacitet. I den nye færge er der i modsætning til »Najaden« restaurationssalg i begge saloner. I forsalonen med restauration og bar er der siddeplads til 78 passagerer og i agtersalon med et stort moderne cafeteria til 160, således at der i salonerne i alt er siddepladser for 238 passagerer mod 194 i »Najaden«.

Fælleskiosk for salg af tobak og chokolade

I færgens store centralhall er der sikret hurtig ekspedition af de mange passagerer, som ønsker at købe tobak og chokolade, idet der her findes en fælleskiosk for disse varer. Passagererne kan således betjenes ved blot en enkelt ekspedition, og for at det skal kunne gå hurtigt er der indrettet en hel række betjeningssteder i denne fælleskiosk. Ventetiden selv på dage med det maksimale antal passagerer er herved skåret ned til det mindst mulige.

I hallen findes endvidere vekselkiosk og toiletter, ligesom der her er anbragt sofaer til brug for passagererne.

Fra centralhallen er der direkte landgang og herfra fører en trappe op til det overliggende båd- og soldæk. Her er der gjort mere plads til passagerer, som ønsker at nyde søluften og udsigten på Øresund.

Denne ekstraplads er opnået ved at anbringe trappeopgangene i færgens skorstene og ved at erstatte et par redningsbåde med gummiredningsflåder. På dækket er der anbragt borde og bænke.

Plads til selv de største biler

Færgens vogndæk er forsynet med et gennemgående jernbanespor med en største effektiv længde på 30,40 meter.

Lige som ombord i »Najaden« er sidehusene placeret helt ude i siden, hvorved man har opnået, at der samtidig med overførelse af jernbanevogne kan medføres selv de største lastbiler og busser. Fuldt udnyttet til overførsel af personbiler vil færgen kunne medføre ca. 60 vogne.

I lighed med DSBs øvrige færger er »Kärnan« udstyret med et meget effektivt brandslukningsanlæg. Anlægget består dels af et sprinkleranlæg for såvel aptering som vogndæk, dels af et skumslukningsanlæg og et kulsyreslukningsanlæg for maskinrummet samt transportable ildslukkere, der er anbragt overalt i færgen.

M/F »Kärnan« er ligesom søsterskibet M/F »Najaden« udrustet med Amplidans fuldtransistoriserede alarmgenerator. Amplidans alarmgenerator, der indeholder to alarm-toner er en nyskabelse og afløser den konventionelle roterende alarmgenerator, med dennes komplicerede relæstart og store startstrøm. Den fuldtransistoriserede alarmgenerator kræver ingen tilsyn eller pasning og har en meget høj virkningsgrad, ligesom det nu er muligt at reducere tværsnittet på forsyningsspændingen.

Foruden alarmgenerator har Amplidan ligeledes leveret kommandoanlæg udviklet specielt efter DSB-ønsker. Et internt pantry anlæg er hentet ud af Amplidan standardproduktion.

Navigation og fremdrivning

I hvert af de to styrehuse – placeret henholdsvis på for- og agterkant af båd-dækket – er der installeret radar, gyrokompas, samtaleanlæg, et internt VHF-radioanlæg til direkte forbindelse med overfartens andre DSB-færger, et større VHF-anlæg til almindeligt maritimt brug bl.a. til forbindelse med lodsvæsenet og andre skibe i området, et radiotelefonanlæg samt nødsender og -modtager.

Færgens hovedmaskineri består af fire Frichs dieselmotorer hver med en ydelse på 800 ehk. Under sejladsen benyttes kun tre af motorerne, medens den fjerde holdes i reserve. Motorerne trækker via et ASEA-gear en gennemgående skrueaksel med KaMeWa-skrue i begge ender.

TIL LYKKE

Calpam Marine gratulerer DSB med M/F Kärnan,
og glæder sig over at levere smøreolien til endnu
en dansk nybygning.

calpam

Calpam Nord I/S Marineafdeling Landemærket 25
1119 København K

 CHEVRON OLIEPRODUKTER

Som ved tidligere færger er også nybygningen

M/F »KÄRNAN«

behandlet med maling fra

International Farvefabrik 1/2

Skruernes stilbare blade kan dirigeres direkte fra styrehusene. Med dette maskineri kan færgen præstere en maksimumsfart på 12½ knob.

I forbindelse med maskinrummet er indrettet et lydisoleret kontrolrum, hvorfra man kan styre hele anlægget

og foretage fjernaflæsning af de vigtigste kontrolinstrumenter, så der her ved er sikret maskinbesætningen behagelige arbejdsforhold.

M/F »Kärnan« er – som adskillige andre færger – behandlet med maling fra International Farvefabrik A/S.

Genforeningen med Sønderjylland III

(fortsat fra side 165)

Højer Sluse

1. perron er stenbrolagt. 2. perron belagt med grus, skrånere mod spor 1 begge med perronforkant.

Læssespor og pakhus øst for hovedbygning og på samme side af sporene som denne. Side- og enderampe.

Til transport af gods mellem skib, tog og omvendt anvendes stærke, toakslede, flade færdselsvogne. Vognene trækkes af heste ad perronen til og fra pakvognene.

Strækningen Tønder–Hvidding

Fire ledninger på stangrækken.

Mellem Tønder og Visby er indlagt et sidespor (Rosinenfelde?) til brug for de i nærheden af Tønder liggende store luftskibsetablissemeter. Antagelig ligger her ret store sporlængder (flere km).

Visby

Toetages stationsbygning vest for hovedspor. På modsat side et meget langt omløbsspor. Læsseplads og rampeanlæg syd for stationsbygningen og på samme side som denne.

Bredebro

Toetages stationsbygning øst for hovedspor. På samme side som hovedbygningen og syd for denne anlæg for banen til Løgumkloster (af befolkning og personale forkortet til Kloster). Drejeskive og vandtårn. Der kan afsendes tog til Løgumkloster såvel fra sidebanens til hovedbanens spor. Læssespor på østre side, men nord for hovedbygningen. Restauration forholdsvis pænt holdt. 2. og 3. kl. ventesal. Centralapparatet i en på perronsiden vendende udbygning hørende til kontoret.

Pakhus i den nordre ende af stationsbygningen. Pakhuset er i forbindelse med stationens forhal, således at rejsegodsindleveringen sker til pakhusper-

sonalet. Bekvem indrettet. Petroleumsbelysning.

På vestre side af hovedsporet ligger et langt omløbsspor samt et langt rampespor langs en siderampe med plads til ca. 30 vogne. I den ene ende et langt og i den anden ende to lange rangerhoveder med plads på hvert til ca. 40–50 vogne. Ubevogtet overkørsel nord for stationen.

Vollum

Billetsalgssted med ventebygning på vestre side af banen. Intet billetsalg på stedet, togpersonalet sælger billetter til indstigende rejsende. Ikke rullebilletter. Togpersonalet medfører i mappe 6–7 arter af billetter. Overkørsel nord for byen.

Døstrup

Enetages hovedbygning, ombygget og udvidet holdeplads, på vestre side af banen. På samme side og nord for bygningen pakhus, læssespor og siderampe. Langt omløbsspor på modsat side af banen. Overkørsel syd for hovedbygningen.

Skjærbæk

Toetages hovedbygning med 2. og 3. kl. ventesal, indvendig dårligt vedligeholdet, på vestre side af banen. På samme side og nord for hovedbygningen læssespor. Langt omløbsspor på modsat side samt langt rampespor med side- og enderampe som i Bredebro. To lange rangerspor mod syd. Elektrisk lys. Kredsbanetilslutningen og nordre ende af stationen ikke nærmere undersøgt af mangel på tid.

Brøns og Rejsby

Ikke passeret.

Bredebro–Løgumkloster

Tre ledninger på stangrækken

Ellum

Holdeplads, ombygget vogterhus med venterum, kontor og nogen pakhusplads på banens søndre side. Et kortere omløbende læssespor vest for bygningen og på samme side af hovedsporet som denne.

Løgumkloster

Toetages hovedbygning et stykke fra byen med 2. og 3. kl. ventesal samt direkte gennemgang fra forhal til perron. Vist nok slettest udseende af dem alle, der blev undersøgt, hvad møblement og vedligeholdelse angår. Bygningens beliggenhed nord for hovedsporet ligesom læssespor med enderampe øst for hovedbygningen. Modsat hovedbygningen og overfor dene omløbsspor samt ved et tredje spor remise, kulgård og siderampe. I forlængelse af hoved-, omløbs- og remisespor fire depotspor. Fra hovedsporets forlængelse fører et sidespor om på nordre side af hovedbygningen til kredsbaneanlægget, langs et af dettes spor, hvor omlæsning kan finde sted fra vogn til vogn (ligesom i Frederikshavn). Kredsbanens perron ligger over for statsbanestationen (som i Vemb) med adgang fra vedliggende restauration.

Fordelingssærtog anmeldelsen af 20. maj 1920

Særtogsanmeldelse nr. 10.

Fordelt til alle stationer, til tog- og lokopersonale i Vamdrup, Tinglev, Haderslev, Åbenrå, Sønderborg og Skelde. 10. trafiksektion, 15. banesektion samt 2. og 6. maskinsektion.

Foruden de uanmeldte arbejdstog, hvormed nærværende anmeldelse udsendes (det første på linien) løber i dag følgende særtog:

A) *Vamdrup 6.00 – Tinglev 10.00*

Befordrer:

Loko: To A Sønderborg, en F Skelde, en F Åbenrå.

Vogne: En AS, en AD, en CB, en CJ, en ED til Tinglev. Derudover vogne med inventar, kul etc.

B) *Vamdrup 11.30 – Paddeborg 14.20*

Loko: en D. – Vogne: To AD, en BF, en CJ, fire CB, en DJ.

medtager rejsende.

F) *Haderslev–Vojens 11.00–19.00*

G) *Vojens–Haderslev 11.00–19.00*

H) *Haderslev–Vojens 11.00–19.00*

I) *Vojens–Haderslev 11.00–19.00*

Medtager rejsende. Formeret af F-maskine, en AD, en BG, tre CB, en ED, en DA.

K) L) M) N) korte tilsvarende mellem Åbenrå og Røde Kro i tiden 12.15–18.00

Befordre ligeledes rejsende. Oprangering: F-maskine, en BF, en BJ, to CB, en ED.

O) P) Sønderborg–Tinglev–Sønderborg 13.30–18.00

Medtog rejsende. A-maskine, en AD, en BF, to CB, en CP, en EK. Endvidere mod øst en A-maskine til Sønderborg og en CB skelde.

R) Nørre Smedeby 12.15–Tørsbøl 13.00
Medtog rejsende.

Bestod af A-maskine til Sønderborg og en CB til Skelde, videreførtes i tog P.

Banestrækningerne betragtes alle som ubevogtede, hastighed ikke over 45 km/t. Alle tog standser foran indkørselsmasten, på steder, hvor en sådan ikke findes, foran yderste sporskifte, hvorfra toget indrangeres på stationen af togføreren efter fra stationsbestyreren modtaget håndsignal nr. 8 grønt flag, i mørke grønt lys.

Er en station uden personale, undersøger togføreren sporenes stilling, og først efter at denne er befundet at være i orden, indrangerer han toget.

En femtedel af togenes vognaksler skal have betjent bremse.

Endelig som det sidste punkt – den i indledningen nævnte skitse over de mange baneanlæg. Et tegn på den gode vilje, den strålende banefremtid, der skulle blive landsdelen til del.

Såvel som særtogsanmeldelsen taler kortet for sig selv, lov blot, at De ikke vil have i tankerne det barberede jernbanekort, der nok vil blive en følge af landsplanudvalgets – resp. sidebaneudvalgets betænkning. For der er jo forskel!

18.

En ung trafikassistent i Tønder har så smukt skildret, hvordan Tønder blev dansk natten mellem den 16. og 17. juni:

*I den slørede juninat
var luften fredfyldt og lun,
over Tøndernes første perron
fløj flagermus bløde som dun.*

*Fra den stille grønne marsk
kun et langeligt brøl af en ko,
– men på Tøndernes første perron
brødes den natlige ro.*

*Danske jernbanemænd
med funklende huer på sned
satte besluttet en stige til
og tog tyske skilte ned.*

*Ikke en sabel rasled'
gennem den natlige fred:
man rejste bare en stige
og tog nogle skilte ned.*

*Verden har mange sprog,
men dansk, det er nu mit,
forunderligt: over første perron
stod Tønder i rødt og hvidt.*

*Sagte som plov vender muld,
eller bøg strækker roden i jord,
strakte mit land sin rod
så langt, som de danske bor.*

Johannes Buchholtz.

Første danske driftsreglement XVIII

(fortsat fra side 125)

§ 128

Lokomotivføreren har efter endt Dagværk at føre sit Lokomotiv til den for samme bestemte Plads, efter at Fyrbøderen har dæmpet Ilden og tømt Askesskassen over den dertil indrettede Grav. De have at varetage, at Regulatoren er vel lukket, Styringen udrykket, Bremsen skruet fast, Hjulene hæmmet og Kjedlen behørig fyldt med Vand. Forinden en Fyrbøder eller Pudser begynder at fyre, har han at overbevise sig om, at Kjedlen behørigt er fyldt med Vand, ved at prøve Glas-Vandstandsviserne og maale Hanerne, ligesom og om at Regulatoren er lukket, Styringen udrykket, Bremsen skruet fast og Hjulene stoppede. Fyrbøderen have i alle Tilfælde at efterkomme deres Lokomotivførers Anordninger, naar disse ikke ere stridende mod dette Reglements Bestemmelser; tilligemed Lokomotivføreren ere de ansvarlige for, at alle Anordninger og Bestemmelser nøie følges.

§ 129

Det er Brug blandt Lokomotivførere, uforsigtigt at aabne Regulatoren, naar de skulle sætte deres Maskine igang, hvorved Drivhjulene løbe rundt eller glide, hvilket medfører et unødvendigt og høist skadeligt Tryk paa Drivhjulakslen og indvirker paa andre Maader skadeligt paa Lokomotivet. Da denne Gliden i Almindelighed er en Følge af Ligeegyldighed og Mangel paa Opmærksomhed for Maskinernes rigtige og omhyggelige Førelse, paalægges det Lokomotivførerne, forinden de sætter Lokomotivet i Bevægelse, omhyggeligt at iagttage veirliget og den Vægt, de have at føre frem, for at regulere Vægten paa Lokomotivets Drivhjul saaledes, at

de saavidt muligt forebygge denne Gliden og de deraf følgende Beskadigelser og Ophold for Toget.

§ 130

Lokomotivførerne maae ikke passere nogen Station før den fastsatte Tid, men naar de ikke behøve at standse og saaledes indvinde den for Standsningen bestemte Tid, have de af formindske deres Lokomotivs Hastighed for at bespare Brændmateriale og skaane Maskinen.

Nyt fra udenlandske baner

Brasilien

Brasilianske statsbaner har bestilt 100 dieselelektriske loko i Spanien. De skal leveres i år af General Motors datterselskab i Spanien, og betalingen ordnes ved at Brasilien leverer kaffe for pengene.

Intermezzo

Mon det dog batter?

»En kreds af borgere« havde til sognerådet skrevet en fnysende protest – der sluttede:

Det skal ikke opfattes som nogen tilsigtet tilsidesættelse eller ringeagtsytring overfor sognerådet, når vi ikke – som oprindeligt planlagt – kommer i et støjende protest- og demonstrationstog med djærve slagord og drøje sandheder på blafrende transparenter. Men vi nøjes – denne gang – med at henvise til vor grundlovssikrede ret til ikke at være forpligtet til at deltage i alskens offentlige optøjer og ballade og kræver, at sognerådet lige fuldt tager skyldigt hensyn til vore synspunkter – uden de sædvanlige uforskammetheder.

Om forladelse!

– Åh – det er så skørt – alt det, han laver!

– Er han en fuserats – måske?

– Nej, nej – han er glaspuster!

Lille psycotherapeut – hvad nu?

– Jeg behøver faktisk kun at have en kvinde for mig nogle minutter, så kan jeg læse hendes tanker!

– Aha – psycedelic! – Det er derfor De altid ser så smækfornærmet ud!

I få linier

Storstrømsbroen. – Store transporter over broen gennemføres daglig kl. 9, hvor broen spærres for anden vejtrafik. Denne regulering krævede fire betjente til at dirigere trafikken, men DSB har nu opsat automatisk regulerede bomme i hver ende af broen, og reguleringen kræver derefter kun en betjent.

Ben-saneringen. – Lønningsrådet har indtil nu afskaffet 11.023 honorarer af 12.653 mulige. Alt i alt forsvinder »Ben« til værdi ca. 75 mill. kr.

Motorvejsbroen. – For at kendetegne de to Lillebæltsbroer, er det tanken, at den nye bro skal hedde Motorvejsbroen. Efter indvielsen, der skal foregå fra Fyns-siden, er det meningen, at broen i et par dage derefter skal være åben for fodgængere, der senere ingen adgang har til broen, da der ingen fortove er.

100 år til søs. – Det har flere steder været publiceret, at DSB i år har sejlet i 100 år. Det passer ikke, men det er 100 år siden, at loven om færgefart Fredericia-Strib blev vedtaget. Sejladsen blev først påbegyndt den 19. marts 1872.

Tjenestemandsansættelse. – Inden 1. april næste år skal det bestemmes hvilke stillinger i statens tjenste, der skal være tjenestemandsansatte eller overenskomstansatte.

Bred st. – Stationen blev nedlagt fra 31. maj. Vognladningsgoods sendes derefter enten i Århus eller Tommerup. Stykgods adresseres Vissenbjerg.

Ny tysk færge. – DB har truffet beslutning om bygning af en ny færge til Fugleflugtslinien. Færgeren skal være færdig til sommerkøreplanens begyndelse i 1972, hvor der ventes stor trafik i anledningen af Olympiaden i München.

Udsalg. – Der klages over, at DSBs stationer og boliger på nedlagte banestrækninger står og forfalder. Der svares herpå, at udbuddet af bygninger er så stort, at der i de seneste to år er solgt en om dagen.

Orehoved havn. – Den tidligere færgehavn i Orehoved benyttes nu af fem rederier med regelmæssig godstrafik. Årsag – hurtig toldekspedition og billig pakhusleje.

Overlæs. – En vognmand i Middelfart har modtaget sin 40. bøde for kørsel med overlæs. Den blev denne gang på 8.000 kr.

Ebberup st. – Fra 1. juni finder der ingen ekspedition sted af gods fra og til Ebberup st. Postekspeditionen opretholdes fremdeles.

Fugleflugtslinien. – Allerede maj måned i år viser en stor stigning i benyttelsen af denne overfart mod samme måned i fjor. Der overførtes i år 29.508 rejsende og 3450 personbiler.

Kgl. udnævnelser. – Lønningsministeriet forbereder et lovforslag, der vil nedsætte antallet af stillinger med kongelig udnævnelse. Grænsen sættes ved 37. og 36. lønramme.

København-Berlin. – Det er bestemt, at DSB, der nu kører lyntog »Neptun« hver anden dag, fra sommerkøreplanen 1971 skal køre toget daglig mellem København og Berlin.

T-loko. – Det sidste af de tre T-loko, som Danmark modtog i delvis krigserstatning fra Tyskland, er nu bestemt for det kommende jernbanemuseum. Maskinen, der hidtil har stået i Ålborg, er nu flyttet til remisen i Frederikshavn.

Cykelsti. – Kulturministeriet har anmodet finansudvalget om 111.400 kr. til anlæg af cykel- og gangsti på Trolldhebanens arealer fra Kolding over den jyske højderyg til de flade hedeegne i Midtjylland.

Nedlagte stationer. – Fra 31. maj i år er stationerne Rindsholm, Ravnstrup og Daugård nedlagt.

Fiskeri forbudt. – Det har været nødvendigt at forbyde lystfiskeri fra ydermolen ved Knudshoved færgehavn. Fiskernes nylonliner vikler sig ind i færgernes tværpropeller og vanskeliggør færgernes manøvreringsevne, og koster store summer i reparationsudgifter for DSB. I Halsskov færgehavn er ydermolerne afskærmede og utilgængelige for uvedkommende.

Strejkebøde. – De ca. 1200 af DSBs lokopersonale, der i marts 1969 strejkede et døgn, skal hver betale en bøde på 250 kr., der tages til indtægt på DSBs driftsregnskab.

Storebæltsbro. – Et, må man sige, optimistisk blad: Sjællands Tidende, udsunerer, at Korsør bliver en kæmpemæssig bro-byggeplads i årene 1975-1985!

Helsingøroverfarten. – I ferieperioden 18. juni til 9. august sejles der her med syv færger, hvilket giver afgang fra begge sider hvert kvarter.

60 km kørsel spares. – Lastbiler og busser har straks opdaget, at der kan spares 60 km kørsel til og fra København ved at benytte færgeren »Lohals« mellem Korsør og Lohals, i stedet for at tage over Nakskov-Spødsbjerg.

Kali pr. bane. – Svovlsyrefabrikken i Fredericia, der hidtil har fået al kali med skib, vil fremtidig hente 60 pct. af kalien pr. bane fra Hannoverområdet. Det betyder, at fabrikken herefter skal modtage 300 godsvogne med kali om året.

Seks i hver kupé. – Som et af de sidste lande i Europa, har DSB nu underskrevet international aftale, der betyder, at der fremtidig kun skal være seks i hver kupé på II kl. i stedet for som nu otte personer.

Rødby Færge. – 600 godsvogne passerer daglig Rødby Færgestation.

Dansevognene. – Der er meget stor rift om udflugtstog med dansevogne. DSB har seks dansevogne med bar, men der er i øjeblikket behov for ti dansevogne, for at kunne klare efterspørgslen.

Fra dagbogen

Haderslev den 20. maj. En 19-årig knallertkører skulle i formiddag krydse jernbanen i Bredgade. Han fik for sent øje på, at et tog nærmede sig. Ved at springe af knallerten, forinden overskæringen, slap han uskadt, men knallerten kom under toget og knustes totalt.

Vanløse den 21. maj. Kl. 7.49 opdagedes et skinnebrud i sporet mellem Vanløse og Valby. Banetjenesten kunne tillade, at der kørtes langsomt over brudstedet, men der opstod alligevel forsinkelser i hele S-togtrafikken.

Københavns Frihavn den 25. maj. Færgeren »Storebælt« var kommet til København for at afløse den svenske færge »Malmøhus« mens denne var til årligt eftersyn. En revnet cylinder satte »Storebælt« ud af drift, og i stedet måtte færgeren »Korsør« tilkaldes til erstatning.

Viborg den 27. maj. To mænd, der i beruselse havde været nærgående over for en 17-årig husassistent i et tog mellem Holstebro og Skive, blev i dag ved landsretten idømt hver 40 dages fængsel.

Hjørring den 30. maj. En 74-årig dame, der ville benytte stationens toilet, åbnede ved en fejltagelse en dør, der førte ind til en trappenedgang. Hun styrtede ned ad trappen, kvæstede hovedet og brækkede begge arme. Hun døde nogle dage senere.

Helsingør den 3. juni. En 55-årig bankassistent, der passede vekselkontoret på færgen »Najaden«, forsvandt efter sidste tur med kassens 87.000 kr. i dansk og fremmed valuta.

Farum den 4. juni. Af ukendt årsag standsede sidste tog fra København L ikke foran stationen, men fortsatte gennem stoppebommen og endte foran en betonmur mod Farum Hovedgade. Tre rejsende kom lettere til skade.

Rinkenæs den 9. juni. En personbil blev kl. 18.15 påkørt af et tog på Klokkehøjvej-overskæringen i Rinkenæs. Der er for tiden »Al indkørsel forbudt« skilt til Klokkehøjvejen på grund af vejarbejder. Alligevel kørte bilisten ind på vejen. En 59-årig passager i bilen blev dræbt på stedet. Bilens fører og endnu en passager kvæstedes alvorligt.

København H. den 11. juni. En 61-årig dame, der var gået ned på en forkert perron, undlod at benytte perronundergangen og kravlede i stedet ned i sporet, hvor der kom et tog og kørte på hende. Hun var dræbt på stedet.

Roskilde den 12. juni. Et meget forsinket godstog holdt ved 0.30-tiden klar til afgang mod København. Toget var så langt, at det fyldte hele spor VI og de sidste vogne holdende ud i gennemkørselssporet Korsør-København. Samtidig nærmede et udflugtstog sig med 82 rejsende fra den herværende amerikanske ambassade, der havde været på udflugt til et forlystelsessted i Slagelse. Trods signal stop, fortsatte udflugtstoget, der var forspændt en Mx-maskine, ind på stationen, hvor det kørte bag ind i det holdende godstog. Mx-maskinen væltede, og den efterfølgende personvogn fik forreste bogie afsporet. De to efterfølgende udflugtsvogne blev på sporet, ligesom det elektriske lys ikke slukkede, hvorved al

panik blandt de rejsende blev undgået. 42 af udflugtsdeltagerne og togets lokofører, der sad fastklemt i førerkabinen, blev bragt på hospital, men det blev kun nødvendigt at indlægge de ni af dem, og alle var udskrevet i løbet af få dage, således at ingen var kommet alvorligt til skade.

De fire bageste godsvogne i godstoget blev delvis knust og afsporede.

Al togpassage gennem stationen var afbrudt, men i løbet af et døgn kunne regelmæssig drift genoptages.

Frederikshavn den 11. juni. Føreren af en lastbil, der ved 7.30-tiden skulle passere jernbaneoverskæringen i Vestergade, opdagede for sent det røde blinklys, og at bommene blev sænkede. Han satte fuld fart på for at slippe over, men nåede kun at splintre bommen. Toget blev standset før det nåede overskæringen.

Svendborg den 11. juni. Under prøve-sejlsads med den nye færge »Kärnan« til Helsingør-overfarten, ramte den skibsværftets dok og beskadigede rorstammen, der måtte udskiftes. Færgens aflevering blev derved yderligere forsinket otte dage.

Sulsted den 11. juni. En to-års dreng, der legede ved jernbaneoverskæringen blev påkørt af et tog og kvæstet så alvorligt, at han senere er afgået ved døden.

Drivatbanenyt

OHJ. Højby den 5. juni. En traktor med påhængsvogn kørte i dag ind på overskæringen i Højby og blev påkørt af skinnebussen, der knuste påhængsvognen. Kun ringe skade på skinnebussen.

OHJ. Hørve den 16. juni. En 33-årig dame med to småpiger på bagsædet kørte i dag ind på Vejleby overskæringen og blev påkørt af toget. Bilen blev slået til vrage, og føreren af den blev kvæstet så alvorligt, at hun senere afgik ved døden. Småpigerne slap med overfladiske skrammer.

»Lynetter« til HHGB

Helsingør-Hornbæk-Gilleleje Banens nye Y-tog ankom tirsdag den 26. maj kl. 22.50 til Rødby Færge med M/F »Danmark«. Første levering omfatter to tovgangstog af samme type som de til LJ og GDS-HFHJ leverede. De er num-

mereret Ym 51-52 og Ys-91-92. Sidste levering består af en enkelt motorvogn med førerrum i begge ender.

-tl-

Randers-Hadsundbanen

Dronningborg station, der blev bygget for ikke så mange år siden, var siden banens lukning blevet et tilholdssted for byens ungdom, er derfor blevet nedrevet.

Varde Privatbaner

Ved at bygge en ny snerydningsmaskine vil banerne forsøge at hindre en gentagelse af sidste vinters mange standsninger i driften.

Odsherreds Jernbane

Banens loko og skinnebusser er alle forsynede med mikrotelefoner. Der stjæles desværre stadig mikrofoner fra skinnebusserne. De specialbyggede 24 volts mikrofoner, har tyvene ingen fornøjelse af, da de ikke kan bruges andre steder.

Tid og sted

MOROP kongressen 3.-7. august

Udførligt program i rubrikken:
Fra klubberne.

Danmarks Tekniske Museum

Ndr. Strandvej 23, Helsingør, åbent alle dage kl. 10-17.

Post- og Telegrafmuseet

Vesterbrogade 69, København, åbent søn -og helligdage samt torsdage kl. 10-16.

Jernbanemuseet

Sølvgade 40, København, er tilgængelig gratis hver onsdag kl. 12-16 i månederne april-oktober.

Aalborg

MEJERIUDSALGET

ved Kurt Kornbech
Boulevarden 44 . Ålborg . Tlf. 12 53 97
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter – kolonial
øl – vand samt lækkert brød og kager
Bestilling på DESSERT-IS modtages

BRINKMANS BAGERI

Herluf Trollesgade 19 . Ålborg
Telefon 12 08 63
1. kl.s lækkert brød og kager
Sepc.: Smørbagte småkager

Tandlæge Arne Svendstrup

Carl Flygers eftf.
Boulevarden 18 . Ålborg . Telf. 12 17 74
Konsultation 9–12 og 13–16
Lørdag 9–12

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Ind til ...

ESSO servicenter

ved Ole Overgaard
Sønderbro 24 . Ålborg . Tlf. 13 40 23
benzin – olie – autodiesel – smøring –
vask – batteriservice m. m.

RADIO-, BÅNDOPTAGER-, STEREO-, TV-SERVICE RADIO SPECIALISTEN

Telefon 13 98 51
Trækbanen 5 . Ålborg
Ring inden kl. 17 –
vi kommer samme dag

ANDREAS KJÆR AUTOMOBILER

Nørholmsvej 122 . Ålborg . Tlf. 13 43 90
1. kl.s reparationer udføres på alle
vognmærker. – Klargøring til syn
Køb og salg af bedre brugte biler

BOULEVARDENS SOFT ICE

Boulevarden 42 . Ålborg . Telf. 12 10 99
Stort udvalg i chokolade - konfekturer
samt gaveæsker
Bestilling på dessert-is modtages

Husqvarna symaskiner – når det ikke er lige meget

Forresten kan De få en
Husqvarna for 850 kr.

Husqvarna

– helsvensk kvalitet

ved J. E. Pejstrup
Gravensgade 14 . Ålborg
Telefon (08) 12 27 25

..... lad os forfatte Deres festsang

GLENDAL

Jernbanegade 21 – Ålborg – Tlf. 16 01 72
Duplikering af enhver art fra dag til dag
– også på elektrostencil

..... Vi handler i

LØKKEGADES BAGERI

ved M. Petersen
Løkkegade 15 – Ålborg – Telf. 12 48 21
1. kl.s lækkert brød og kager

Skalborg

RADIO OG TV

salg og service – også farve
Ved aflevering af denne annonce får
De 10% rabat på alle reparationer
O. FREDERIKSEN
Nibevej 2 . Skalborg . Telf. 13 50 50

Brønderslev

Vejen til bedre service ...

BP Jernbanegade

ved Jørgen Pedersen
Brønderslev . Telefon 82 06 11
Stort udvalg i autoudstyr

Hjørring

Det store udvalg finder De i
specialforretningen ...

BONBONNIEREN

Byens Confekturer Center
E. Thomsen
Østergade 4 . Hjørring . Telf. 92 15 35

Hjørring

Ligkister og ligsenge
Kørsel med egen ny ligbil
H. Flensted I/S
Jernbanegade 10 . Hjørring
Telefon 92 02 12

Følg »Gulf-strømmen« til ...

GULF service

ved Henrik Ullerup
Hirtshalsvej . Hjørring . Tlf. 92 39 35
benzin – olie – vask – smøring
autoudstyr – quick-service udføres

Stedet for moderne hårpleje ...

NELLY Salonen

ved Kirsten Petersen
Østergade 1 . Hjørring . Tlf. 92 01 17
Vor speciale: hårtoppe samt parykker

De bedste tilbud får man hos

ROYAL SYMASKINER og STØVSUGERE

ved E. Jespersen
Jernbanegade 7 - Hjørring - Tlf. 92 29 16

Frederikshavn

TØJ til far og søn – så gå til

Danmarksgade 77 – Frederikshavn
Telefon 42 07 99

H. C.s KIOSK

ved Alfred Christensen
Asylgade 29 . Frederikshavn . Tlf. 42 16 59
aviser - uge- og månedsblade samt
stort udvalg i papirartikler
aut. tipsforhandler

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved Knud Jensen
Koktvedvej . Frederikshavn . Telf. 42 44 40
benzin . autodiesel . smøring . olieskift
autoudstyr . Quick-service udføres
NB! Døgnvagt
Åben alle døgnets 24 timer

GÅGADENS LEGETØJ OG HOBBY

ved Aage Wøhik

Vestergade 6 . Nørresundby . 17 12 17
Stort udvalg i hobbyartikler og elektriske
tog - minirace - fjernstyring - træ- og
plasticbyggesæt
Alt i førende mærker

Model-Jernbane

Fremstilling af træer II

I nr. 1 (januar 1970) fortalte vi lidt om fremstilling af grantræer til modelbanen på basis af tegnekarton og skumplast.

Ønsker man andre træarter, må man benytte andre fremgangsmåder. I det følgende omtaler vi således to nye metoder. Fælles for disse er, at vi i begge tilfælde som træstammer benytter naturens egne vækster.

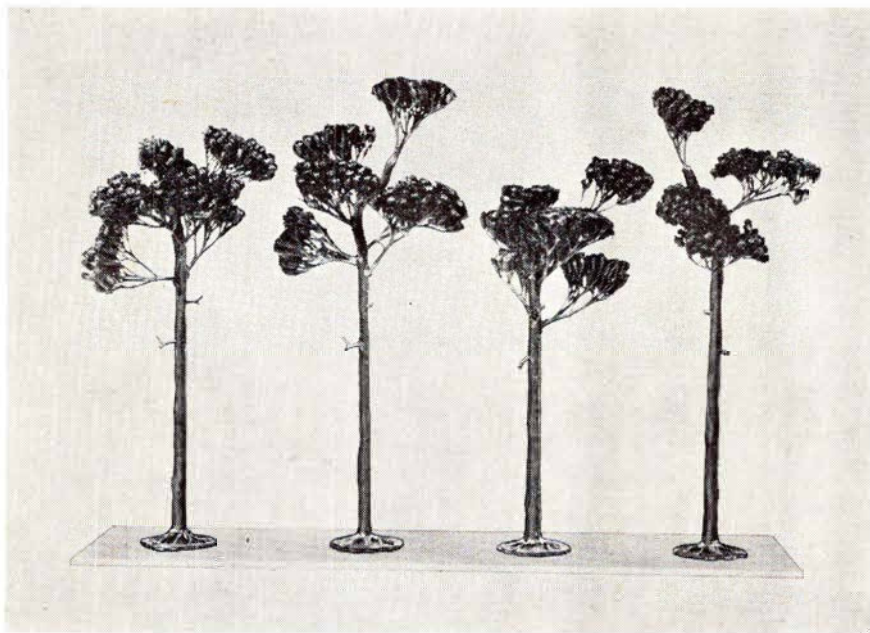
Metode I

Efter denne opskrift fremstiller vi løvtræer af egnede skærmpalter, som vi indsamler, når vi lejlighedsvis færdes i naturen. De bedste voksesteder for skærmpalter er sumpede eng- og strandarealer, hvor planterne kan få lov til at udvikle sig i fred.

Tidligere kunne man også langs grøftkanter og markskel finde egnede planter, men nutidens hyppige sprøjtninger med ukrudsdræbende midler, samt slåning før frøkastning, har begrænset voksemulighederne stærkt.

Ja, hvilke planter skal vi så have fat i? Da vi går ud fra, at vore modelbanelæsere ikke samtidig interesserer sig for botanik, ser vi helt bort fra navne. Det sagen drejer sig om, er at finde plantestængler, der foroven har en krone, som efter få klip kan omdannes til en trækrone på et modeltræ, se illustrationen.

Det bedste tidspunkt er, når planterne er afblomstret, og frøstandene er begyndt at danne sig.

Arbejdsstegning til fremstilling af træer

Frederikshavn

HALD TÆPPER

DERES TÆPPE-EKSPERT

Danmarksgade 76 . Frederikshavn
Telefon 42 49 10

SYGEPLEJEFORRETNINGEN

Danmarksgade 55 - Frederikshavn
Telefon 42 09 35

**SYGEPLEJE-
BARNEPLEJE-
PARFUMERIARTIKLER**

Stedet for moderne hårpleje . . .

Salon »HANNE«

ved Karen Christensen
Stenbakkevej 34 . Frederikshavn
Telefon 42 38 40

1. kl.s individuel behandling -
samt sidste nye frisurer

»HJEMMEPRYD«

ved A. og S. Nielsen
Danmarksgade 34 - Frederikshavn
Tlf. 42 10 59
Alt i montering udføres
Forhandling af Rosenstands broderier

Bag den gode smag . . .

KONDITION »VICTOR«

ved Orla Jensen
Søndergade 45 . Frederikshavn
Telefon 42 09 67

Thisted

**KNUD MORTENSEN
THISTED VÆRKTØJSMAGASIN**
Storegade 10 . Telefon 400

*Gør Deres indkøb hos
vore annoncører*

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

***
damm's
radio
***

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Fredericia

VEEDOL service

ved Alfred Skousen

Vejlevej . Fredericia . Tlf. 92 46 70
Benzin - olie - vask - smøring - dækservice
Åben fra 7.30-23.00
Spec.: Ny aut. vaskemaskine

SOFT ICE CAFETERIA

ved Henry Gadegård

Vesterbrogade 31 . Fredericia
Telefon 92 26 63
Pølser - Hot-dogs - Is - Sodavand
samt kaffe med brød og smørrebrød
Åben fra kl. 6-22

SLAGTERFORRETNINGEN

ved Erik Raben

Kongensgade 77 . Fredericia
Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og Kolding-salater
Prøv vor medister
TELEFON 92 12 81

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia

Lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød - Anretninger
Vi bringer overalt - Tlf. 92 25 64

Vi spiser på .....

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16, Fredericia, tlf. 920203
Små varme retter samt smørrebrød
Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

PRANGERVEJENS MÆLKEUDSALG

ved Poul Hansen

Prangervej 53 . Fredericia . Tlf. 92 02 85
1. kl.s mejeriprodukter - kolonialvarer
samt frisk brød og lækre kager

Ind til ...

ESSO servicenter

ved C. H. Marcussen

Treldevej 34 . Fredericia . Tlf. 92 51 51
benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - Quick-service udføres

WASCATOR VASK

Norgesgade 11 - Fredericia - Tlf. 923454
Våd vask - Tør vask - Rullevask
Vi henter og bringer

Besøg specialforretningen

EXCLUSIV

Jyllandsgade 67 - Fredericia
Det store udvalg i films-magasiner
samt diverse hjælpemidler
Kvalitet og diskretion en selvfølge
Udlejning af film og projector
Åben fra 10-22

SYMASKINEHUSET

ved K. Nørregaard Andersen
Oldenborggade 8 . Fredericia
Tlf. 92 02 97

Forhandler af Pfaff-Koyo samt
Passap strikkemaskine

FREDERICIA BOGTRYKKERI

ved Niels Schultz

Kirkestræde 16 . Tlf. 92 00 66

NILFISK

Få en demonstration af den nye Nilfisk
- såvel dag som aften

V. Rasmussen

Kongensgade 57 . Tlf. 92 33 31
Privat 86 65 40

HUSK vi giver toppris for Deres
brugte støvsuger

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

Forkort rejsen

med en lommeroman fra ...

RANDALSPARKENS KIOSK

ved K. Jacobsen

Devantiersvej . Fredericia . Tlf. 92 33 21
aviser - uge- og månedsblade samt
telegrammer - papirartikler og legetøj

Stedet for moderne hårpleje ...

PARKSALONEN

ved Ellen B. Magnussen
Randalsparken . Fredericia
Telefon 92 32 05

Spec.: Hårtoppe samt parykker

M. H. Møbler

ved Marius Hansen

Bjergegade 9a o.g. - Fredericia
Det store udvalg i bedre brugte møbler
til bundpriser
Telefon 92 22 60

BJØRN B. SELVBETJENING

Vasegården . Fredericia

Telefon 92 27 00

Stort udvalg i
vin - tobak - kolonial

Blomsterdekorationer
til festbordet ...

SAN REMO

Danmarksgade 6 . Fredericia

Telefon 92 08 69

Blomster - keramik - kranse - kistepynt
Bestilte varer bringes søndag

Vejle

Køb Pfaff - Pfaff er kram ...

PFAFF symaskinecentrum

ved J. Høeg Sørensen

Tønnesgade 1 . Vejle . Tlf. 82 86 01
Eneforhandler af Pfaff og Passap
strikkemaskine

VEEDOL service

ved mekaniker Johnny Jørgensen

Kolding Landevej 62 . Vejle

Tlf. 82 75 78

Benzin - Olie - Vask - Smøring

Autoudstyr

Spec.: undervognsbehandling

samt alt i reparationer

TANDLÆGE

ERIK STEEN JØRGENSEN

Finlandsvej 2 G . Vejle

Telefon 82 63 07

VEJLE KARROSSERIFABRIK

og

AUTOOPRETNING

ved Hans J. Sørensen

Vedelsgade 75 . Vejle . Tlf. (05) 82 24 88
privat (05) 82 65 76

Spec.: PERSONVOGNSOPRETNING

Ind til ...

ESSO Servicenter

ved Erling Skøtt

Kolding Landevej 31 . Vejle

Telefon 82 08 51

benzin - oile - vask - smøring -
autoudstyr - quick-service udføres
reel betjening

De enkelte stængler, der skal være friske for at kunne opsuge vand, sættes i en skål eller krukke med en blanding af to dele vand og en del glycerin (flydende). I denne blanding henstår stænglerne 14-21 dage, hvorefter de lægges til tørre på en avis.

Foretrækker man en mere kortvarig fremstillingsproces, tørrer man først plantedelene, enten i solen eller på en varm radiator, hvorefter man nedlægger dem i et bad af nævnte blanding.

Bemærk venligst, at plantedelene skal være helt dækket af væsken. Man kan i den anledning »fortøjre« plantedelene til badekarrets bund ved nedtrykning ved hjælp af metalstykker.

Plantedelene skal ligge i blød et par døgn, hvorefter de lægges til afdrykning på en avis.

Plantedelene skal nu beskæres, således at vi kan opnå en naturlig trækrone, se fotografiet.

Trækronerne farves ved neddykning i anilinfarver eller i vandbejdse i den ønskede farvetone.

Evt. afvigende farver til markering af skygevirkning påføres med plakatifarver, der ligeledes bruges til træstammerne.

Modeltræets synlige rødder modelleres i Plastic Padding, eller af flydende metal af den slags, man køber hos farvehandleren til udfyldning af mindre buler i bilen.

Et »rodnet« på størrelse med en to-øre gør træet fritstående. Er træets rod mindre, stikker man træstammen ned i et boret hul i anlægspladen, hvorefter man modellerer roden.

Metode II

Denne metode forudsætter at man selv og/eller familiens øvrige medlemmer er ivrige vindruespisere, idet det nemlig er klasernes krogede træagtige ribber vi skal bruge.

Ribberne tørres, og lægges dernæst i blød i vor sædvanlige glycerinblanding, og behandles i øvrigt efter foregående opskrift.

Løvhængen består her af skumplast-smuld, der limes på træstammens gre-

ne. Træer, fremstillet af ribber fra vindrueklaser er velegnet til illustrering af frugttræer.

Til bemaling af træer med løvhæng af skumplast må ikke benyttes cellulosefarver, der nemlig får skumplasten til at falde sammen.

Evt. rødder fremstilles som nævnt under metode I.

Og så må vi vel hellere nævne, at glycerinbehandlingen gør træernes grene smidige, og derfor mere holdbare.

J. B. Dyrkilde.

Fotohobby

Hvad er gradation?

Når man taler om en films gradation, forsøger man på at beskrive dens tone-skala, dens kontrastforhold, dens evne til at beskrive detaljer i lys og skygepartierne.

Gradationen kan være stejl, normal og flad.

Tegner man kurver over gråtonerne fra sort til hvidt på et billede, ser man, at en kontrastrig film har en stejl gradationskurve og en blød film en flad kurve. Normalfilmen ligger lige imellem.

I en tuschtegning ligger der kun to farver, nemlig sort og hvidt. Her er gradationskurven næsten lodret.

Langsomme films gradationskurver er sædvanligvis ret stejle i forhold til hurtige films.

Ganske vist er kontrastrige billeder lette at tyde, men tit ønsker man også at se, hvad der skjuler sig i skygepartierne der er helt sorte. Man taler om at få gennemtegnet skyggerne. Og det klarer en film med blødere gradation bedre end én med stejl gradation.

En kontrastrig film har også ondt ved at skelne detaljer i de stærkt belyste partier. Her bruger man udtrykket: Højlysene blokeres. Hvis et kraftigt belyst parti gengives uden kontrast i hvidheden, kaldes det »kridtet«.

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

...og pengene sætter vi i

Følg »Gulf-Strømmen« til ....

GULF SERVICE

v/ Niels Larsen

Hjertingvej - Esbjerg - telf. 12 67 16

Benzin - olie - vask - smøring samt

stort udvalg i autoudstyr

Quisk service udføres

ARBEJDERNES LANDSBANK

Filialen i Esbjerg

Kongensgade 13

De får råd - når De går i banken

Vi handler hos

Slagtermester ENEMARK

Bent Olesens eftf.

Gl. Vardevej 53 . Esbjerg . Telf. 12 16 15

Altid 1. kl.s kød, flæsk

samt hjemmelavet pålæg og salater

Ekstrafin medister

ULLERS RADIO

Strandby Kirkevej 175 . Esbjerg

Telf. 12 98 64

De førende mærker indenfor

radio - TV - båndoptagere

1. kl.s reparationer udføres

med faglig garanti - også om aftenen

Varde

Vi handler i ...

ISMEJERIET

v/ Anna Nielsen

Jernbanegade 4 . Varde . Telf. 22 13 16

1. kl.s mejeriprodukter

Lækkert brød og kager

Øl og sodavand

NÅR DER SKAL SPARES

NÅR DER SKAL LÅNES

kom i

SPAREKASSEN - FREDERICIA

Vejle

Mangler De et sted at spise
i hyggelige omgivelser –
så prøv...

Pension DÆMNINGEN

ved Anna Petersen

Dæmningen 10² . Vejle . Telf. 82 40 53

Conditoret »VISSINGHUS«

ved H. A. Nyemann

Byens førende conditori

– kun det bedste brød og kager

Vissinggade 2 . Vejle . Telf. 82 23 28

Det store udvalg i

VINE – SPIRITUOSA – TOBAKSVARER

– så...

VINHUSET

Vestergade 12 . Vejle . Tlf. 82 82 88

BRUDEKJOLER OG SELSKABSTØJ

PANAYOTIS

Gormsgade 19 . Vejle

Telefon (05) 82 90 91

Vi ringer til...

HENRIKs BUDCENTRAL

ved Kaj Nielsen

Telefon 82 00 82

Hurtig og reel betjening

Stedet for moderne hårpleje...

Salon MADEMOISELLE

ved Anna Schmidt

Skovgade 25 . Toftebo . Telf. 82 53 63

Speciale: Hårtoppe og parykker

BRØDUDSALGET

ved Emma Jensen

Staldgårdsgade 19 . Vejle . Telf. 82 64 75

1. kl.s lækkert brød og kager

samt chokolade og konfekturer

Bestilling på dessert-is modtages

SLAGTERFORRETNINGEN

ved G. Friedrichsen

Koldingvej 40 . Vejle . Telf. 82 21 77

1. kl.s kød, flæsk, hjemmelavet pålæg

og salater. Husk vor fine ugepakker

torsdag - fredag - lørdag

Horsens

Vi handler i...

KOLONIALFORRETNINGEN

ved Kurt Sørensen

Vestergade 25. Horsens . Telf. 62 39 07

Kolonial – konserver – vine – spirituosa

Spec.: Ekstrafin kaffe

STJERNE SKO

Kongensgade 6 . Beringsgården . Horsens

Telf. 62 88 46

Kvalitetsfodtøj for hele familien

til rimelige priser...

Stedet for moderne hårpleje

WIENER-SALONEN

ved Lone Kähler

Allégade 8 . Horsens . Telf. 62 44 10

1. kl.s individuel behandling udføres

Damerne går til...

Salon »LADY«

ved Anna Lisa Mikkelsen

Platan Allé 9 . Torsted . Telf. 62 67 64

Alt indenfor moderne hårpleje

Speciale: Hårtoppe samt parykker

HORSENS BANK

Aktieselskab

Søndergade 18–20 . Horsens

Telefon (05) 62 12 00

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Tlf. (06) 82 52 66 – Postgiro 7863

Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00

Torsdag 9.30–17.00

Fredag 9.30–17.00 og 18.00–19.30

DORTHEs KOLONIAL

v/ Dorthe Gammelgaard

Jernbårevej 35 – Silkeborg

Alt i kolonial – konserver – vine –

spirituosa samt tobaksvarer.....

Prøv vor ekstrafine kaffe

Telf. 82 14 55

Gør Deres indkøb af frugt –

chokolade – tobaksvarer

samt aviser – blade – bøger i...

RUTEBILKIOSKEN

ved G. Nielsen

Silkeborg

Silkeborg

NY PRAKSIS

Tandlæge FRITS NIELSEN

Østergade 10 . Silkeborg

Telefon 82 19 43

NY TANDLÆGEPRAKSIS

Tandlæge

HANS JØRN PEDERSEN

Borgergade 12 . Silkeborg

Telefon 82 14 15

Konsultation efter aftale

Vi kører til...

FISKERs CAMPING-CENTER

Funder Bakke 53 . Silkeborg

Telefon 82 49 26

Aut. forh. af Campi campingvogne

samt A-B-C og Campi telte

Stort udvalg i camping-udstyr –

havemøbler m.m.

Osten er go' fra Lyngbygade to...

BENT'S OSTE

Lyngbygade 2 – Silkeborg – Tlf. 82 00 85

Stort udvalg i kiks og marmelade

samt FRISKE LANDÆG

TRIANON

ved E. Christoffersen

Vestergade 28 – Silkeborg – Tlf. 82 03 97

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Vi handler med fordel hos...

STJERNE MØBLER & TÆPPER

ved Hans Larsen

Estrupgade 18 . Silkeborg

Telefon 82 08 18

FODKLINIK

Lægeaut. fodplejer Berit Jalving

Nygade 41¹ . Silkeborg . Telf. 82 02 15

Mandag lukket – tirsdag 8.30–21.00 –

onsdag 8.30–16.00 – torsdag behandling

i hjemmene – fredag 8.30–16.00

Træffes bedst 8.00–9.00 og 17.00–18.00

Gælder det møbelpolstring

– så...

ERIK CHRISTENSEN

Frederiksberggade 12 . Silkeborg

Telefon 82 59 42

Alt i møbel- og tæppearbejde udføres

Feriefilm – fotoudstyr og Deres nye kamera

køber De med fordel og sagkyndig service hos

FOTO SPECIAL - Vimmelskaftet 47

– midt i Københavns hyggelige gågade

Vi ønsker altså gennemtegning i både skygger som i højlysene. Vi må derfor holdes os til den hurtige film med den flade gradation.

Der gives naturligvis tilfælde, hvor vi har brug for film med stejl gradation, stor kontrast, f. eks. ved reproduktion af tegninger eller tekst. Så kommer vi ikke uden om de langsommere emulsioner, der er langt bedre til sådanne opgaver. Også hvad gradationen angår, kan fremkaldeteknikken påvirke resultatet: en kraftig, aktiv fremkalder, forlænget fremkaldetid og temperaturforhøjelse vil give negativet mere kontrast, stejlere gradation.

Indtil nu passer de hurtige film godt ind i programmet: følsomheden, de fine korn og den bløde gradation er det vi har brug for.

Hvad er finkornethed?

Som vi har fået at vide tidligere, er der i filmens gelatine opslemmet eller opløst i millionvis af fine lysfølsomme krystaller af sølvsalte. Krystallernes størrelse varierer fra 1/5000 mm til 1/1000 mm.

Jeg skal senere i et nummer af bladet omtale skarphedsbegreberne, hvor vi vil se, at vi er tilfredse, hvis motivernes detaljer gengives i en ret grov enkelt-hed (ca. 1/30 mm anses for tilstrækkelig skarphed).

Hvorfor optræder da filmene i mange tilfælde med en kornstruktur, der er langt grovere, end man skulle forvente det, når de oprindelige sølvkorn er så små?

Svaret kan gives ved at henvise til:

1. Lysstrålernes fysiske love.
2. Objektivets ydeevne.
3. Fremkaldelsens kemi.

Lys er stråling og energi. Sølvkrystallerne er at betragte som små uregelmæssigt anbragte spejle, der dels op-suger noget af lysets energi, dels reflekterer lysets stråler videre, som i et spejlkabinet i Tivoli. En vis lysmængde vil altså kunne nå at ramme adskillige lysfølsomme krystaller, inden den dør ud.

Slipper man en for rigelig dosis lys ind på filmen, rammes mange flere sølvsalte end nødvendigt for et billede og filmen overeksponeres.

En præcis eksponering vil kun påvirke det antal krystaller, der skal til for at give et veldefineret, skarpt billede. Man kan forsøge at illustrere det således: en skytte kan teoretisk ramme plet med et hagl, fyrer han et helt skud fra jagtpatronen af imod centrum, blæser han hele skiven itu.

Et godt fotografisk objektiv kan imidlertid »skyde pletter« hvis diameteren kun er 1/250 mm – men lysspredningen i emulsionen vil bevirke, at plettens diameter udvides noget og bliver flosset i kanten. Overdoserer man eksponeringen vil pletten naturligvis brede sig yderligere på grund af den forøgede lysspredning – man får altså dårligere skarphed og større korn.

Også filmhindens tykkelse spiller en rolle for lysspredningen og dermed for korndannelsen: jo tykkere filmemulsion desto mindre lysspredning og desto mindre korn.

Sortimentet af filmtyper spænder fra meget finkornede, men langsommere, til film med moderat korn, men hurtige. Man har haft besvær med at kombinere kravet om filmhastighed med

Silkeborg

Vi handler i...

PARK BAREN

ved R. Harritz

Baggesensvej 4 . Silkeborg

Telefon 82 02 02

Stort udvalg i chokolade – konfekturer samt gaveæsker

Bestilling på **dessert-is** modtages

RINGGAARDENS CHOKOLADE

ved Anna-Marie Rasch

Nylandsvej 23 . Silkeborg . Tlf. 82 23 58

Stort udvalg i chokolade, konfekturer samt gaveæsker

Bestilling på **dessert-is** modtages

Vejen til bedre service...

BP service

ved Tage K. Jensen

Vestergade 75 . Silkeborg . Tlf. 85 54 55

benzin – olie – vask – smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

kravet om ringe emulsionstykkelser og fint korn. Opgaverne er dog hidtil løst tilfredsstillende og man kan stadigvæk iagttage forbedringer på markedet.

Det må stærkt understreges, at de allerhurtigste film er i stand til at levere tilfredsstillende kornstruktur og skarphed, hvis man undgår overeksponering og selv meget finkornede langsomme film kan blive kornede hvis de overeksponeres.

Også fremkaldelsen har indflydelse på kornstrukturen i det færdige negativ. Under den kemiske proces, hvor de belyste sølvforbindelser omdannes til ren metallisk sølv, svulmer krystallerne op med en porøs struktur – som små svampe – og disse korn kan vokse sammen til større samlinger af sølvkorn. En for aktiv (for stærk koncentreret) fremkalder, forlænget fremkaldetid og for høj temperatur i badet (over 24° C) vil yderligere forstærke tendensen til for store korndannelser. Og især hvis man har eksponeret lidt rigeligt. I visse tilfælde kan man endog opnå at få omdannet ubelyste sølvsalte til metallisk sølv!

Gå til specialisten...

SEERUPS FOTO

Kirkegade 3 . Struer . Telf. 85 12 10

Alt indenfor foto samt tilbehør

film til enhver kameratype

Herning

Hold Dem i form – gå til...

Herning Helseinstitut

ved Anna Jensen

Søndergade 24 . Telefon 12 00 65

De er velkommen til at få et indblik i træning med de moderne motions-cykler, finsk sauna m. m.

Stedet, hvor man spiser godt og billigt

PALÆ BAGERI OG CAFETERIA

Østergade 34 . Herning . Telf. 12 03 32

Dagens middag – a la carte – smørbrød

DALLS

HERREMAGASIN

P. M. MUSET, HERNING, TELEF. 12 05 81

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

Vi kører til...

VESTERBRO AUTOLAK

ved Max Jessen

Ringkøbingvej 44 . Herning

Telefon 12 29 54

Såvel hellakering som reparationer udføres

ANDELSBANKEN

A. m. b. a.

HERNING-AFDELING

Bryggergade 10 . Telefon 12 83 11

Herning

Traktor- og Maskinforretning

ved J. Jakobsen

Rønnebærvej . Telf. (07) 12 28 88

NELLY LAURITSEN

lægeaut. fodplejer

Vejlevej 26² – Herning – Telefon 123214

Åben fra 9-17 eller efter aftale

Kolding

Tandlægerne

JYTTE og VAGN HOLM

har åbnet praksis

Akseltorv 6, 2. sal . Kolding

Telefon 52 14 32

Konsultation efter aftale

Quick-service udføres på nyt moderne apparatur

SHELL service

ved Erik Petersen

Mazantigade 12 . Kolding . Tlf. 52 11 11

benzin – olieskift – smøring – dæk-service samt stort udvalg i autotilbehør

SOLGAARDENS SMØRREBRØD

ved Paul Nielsen

Kongebrogade 11 . Kolding . Tlf. 52 17 74

God daglig madpakke – selskabssmørrebrød leveres på bestilling samt

DINER-TRANSPORTABLE

Alt i hjemmelavede delikatesser

Stedet for moderne hårpleje...

SALON »JYTTE«

ved Jytte Grundahl

Dalbygade 9 . Kolding . Telf. 52 45 06

Spec.: Hårtoppe samt parykker

CHEVRON service

ved L. Kling-Petersen

Haderslevvej 117 . Kolding

Telefon 52 25 54 - 52 77 59

Benzin . olie . vask . smøring samt autoudstyr – 1. kl.s autorep. udføres

Brande

Brillen er fra .....

STENSGAARD

Ure – Brillen – Guld – Sølv

Storegade 15 – Brande – Telf. 18 08 76

SHELL SERVICE-CENTER

Sydbanegade 11 . Kolding . Tlf. 52 24 17

Benzin – olieskift – smøring – vask samt Quick-service udføres

Tank selv – 3 øre billigere pr. liter

Vort ønske om en hurtig, finkornet film kan altså opfyldes, hvis ekspone- ringens grundlov følges:

Brug et skarptegnende objektiv, und- gå overeksponering og fremkald mode- rat.

Næste gang skal vi høre lidt om eksponeringspillerum.

Knud Sidal.

AGFA nyheder

AGFAs nye SENSOR system beror i princippet på oplagring af kræfter. Forspændingen sker via hurtigopræk- ket. Censor udløser et styreelement. Ud- løservej og udløsertryk reduceres til et minimum.

Endvidere AGFA hurtigudløser- system, hvor patronholderen springer automatisk ud, når rygdækslet åbnes. Filmen skal ikke «trædes».

Blitzautomatik

Med påsætning af blitzeren indstilles Optima 200 og Optima 500 automatisk til den rigtige lukkertid 1/30 sek. Sam- tidig kobles afstand – og blænder. Så- ledes bliver den rigtige blænder auto- matisk fikseret ved indstilling på af- stande mellem 1–5 m. Fuldautomatisk fotografering – inde og ude.

Super-8 kamera

AGFA Microflex Sencor er verdens mindste super-8 reflex småfilmoptager. Dimension: 15,4×9,6×3,4. 18 billeder pr. sekund.

Fra klubberne

MOROP kongressen 3.–7. august

Mandag den 3. august

10.00 Møde i MOROPs ledende og tek- niske udvalg i Ingeniørhuset, Ve- ster Farimagsgade 29.

10.00–16.00 Jernbanemuseet, Sølvgade 40, er åbent.

19.30 Møde i »ferpress« i Ingeniørhu- set, Vester Farimagsgade 29.

Tirsdag den 4. august

09.00 Møde i MOROPs ledende og tek-

niske udvalg i Ingeniørhuset, Ve- ster Farimagsgade 29.

10.00–16.00 Jernbanemuseet er åbent.

13.30 Besigtigelse af København H og G. Mødested: modelbaneanlægget i ankomsthallen på København H. Besøgets varighed: 3 timer.

19.30 Åbning af MOROP-kongres 1970. Ingeniørhuset, Vester Farimags- gade 29.

Taler af:

G. Desbarax,

præsident for MOROP.

K. Juul-Pedersen, fmd. for DMJU.

P. E. N. Skov, gdr. for DSB.

Efter åbningen vises jernbane- film.

Onsdag den 5. august

07.20 Udflugt til Fyn og Jylland med DSB-særtog med betjent udflugts- vogn: København H.–Korsør–Ny- borg–Odense–Lillebælt–Frederi- cia–København H.

I Korsør besigtiges færger og om- bordrangering af lyntog. På fær- gen mellem Korsør og Nyborg kan DSB MA-lyntog beses, og der serveres formiddagskaffe. Særtog- get på Fyn fremføres af DSB damploko litra E. I Odense be- søges en udstilling af loko og vogne tilhørende Jernbanemuseet, og der er mulighed for et besøg i Odense Modeljernbane-Klub eller H. C. Andersens hus eller fjern- styringscentralen for strækning- en Nyborg–Fredericia. Frokost indtages på restaurant »Konge- brogården« ved Lillebælt og der- fra sejles til Fredericia. I Frederi- cia besøges maskindepotet, hvor DSBs sidste damploko er statio- nerede.

På tilbageturen spises aftensmad på Storebæltsfærgen. Ankomst til København H. kl. 21.55.

D. kr. 62,00.

Torsdag den 6. august

08.40 Besigtigelse af S-togs-depot i Tå- strup. Mødested: København H., spor 12.

Efter besøget kan der spises fro- kost i depotets kantine for egen regning (pris ca. d. kr. 8,00).

08.45 Besigtigelse af DSB-containerter- minal. Mødested: modelbanean- lægget i ankomsthallen på Kø- benhavn H. Efter besøget køres deltagerne med særtog til Tå- strup og kan der slutte sig til ud- flugten til Fakse. Frokost (for egen regning) kan spises i toget.

11.10 Udflugt København H.–Fakse La- deplads med særtog fremført af DSB-damploko litra K (tilhører nu Dansk Jernbane Klub). Toget medfører betjent selskabsvogn og standser i Tåstrup. Mellem Stub- berup og Fakse Ladeplads frem- føres toget af smalsporet damp- loko tilhørende Faxe Kalkbrud. Ankomst København H. kl. 18.30.

D. kr. 20,00

19.30 Forevisning af:

Dansk Model Jernbane Klub

(spor 0), Nørrebro st.

Modeljernbaneklubben H0, Nord- kærvej 1, Rødovre.

DSBs skoleanlæg på Lyngby st.

Fredag den 7. august

09.18 Rundtur i Nordsjælland: Køben- havn H.–Helsingør–Gilleleje–Hil- lerød–København H. I Helsingør besøges Danmarks tekniske Mu- seum med DMJUs store model- baneanlæg i spor 0 eller Kron- borg slot med søfartsmuseum. En let frokost serveres på hotel Marienlyst. Mellem Helsingør og Gilleleje køres med Helsingør Jernbaneklubs veteranog og fra Gilleleje til Hillerød med Hille- rød Privatbaners Y-tog. Fra Hille- rød til København H. tager vi S- tog. København H. ank. ca. 17.30.

19.30 Festmiddag og kongresafslutning Ingeniørhuset, Vester Farimags- gade 29.

Lørdag den 8. august

10.00–12.00 Jernbanemuseet, Sølvgade 40, er åbent.

Søren Madsen Maskinfabrik

Fredensgade 42 . Århus . Telefon 12 15 42

Udfører efter opgave: FORMVÆRKTØJ for plastic – SNIT-, STANSE- og TRÆKVÆRKTØJ

Overslag og tilbud uden forbindende

Skjern og Omegns Sparekasse

Kontortid: 9.30–12.00 og 13.30–16.00
fredag også 18.30–20.00
lørdag lukket

TELEFON (07) 35 02 07 – GIRO 1 58 24

Stiftet 1875

Randers

Tandlæge OLE FENGER

har pr. 1. december 1969 overtaget tandlæge fru Kirsten Nielsens praksis
Rådhusstrøvet 3 - Randers Tlf. 42 14 66
Konsultation 9-17, undtagen lørdag

NY TANDLÆGEKLINIK

Tandlæge LEIF WIEDBRECHT

Rådhusstrøvet 4 . Randers . Telf. 43 17 33
(Handelsbankens gl. bygning)
Konsultation 9-17 - Lørdag efter aftale

DAMESALON

ved Bent Carlsen

V. Altanvej 39 . Randers . Telf. 42 27 18
1. kl.s moderne hårpleje

Vi kører til...

STELTERS AUTOLAKERING

ved Edwin L. S. Nielsen

Tebbestrupkær . Randers . Telf. 43 17 22
Hellakering samt reparationer med garanti for hurtig og fagmæssig udførelse

Stedet for den kvalitets-
og modebevidste...

Middelgade 14 . Randers . Telf. 42 14 61

Få nyt velvære hos...

Deres Fod- og Skønhedspleje

ved Anna-Lise Jespersen
Eksam. fodpleje-specialist
og cosmetolog

Tjærbyvej 7 . Dronningborg
Telefon 43 11 25

RANDERS STYRETØJS SERVICE

Støberigade 5 . Telefon 42 06 72
Alle reparationer udføres på eget moderne værksted

Det store udvalg i radio, TV
og gramofonplader - så...

THORUPS EFTF V.B.O. HENRIKSEN & H.JACOBSEN
ØSTERVOLD/SLOTSGADE . RANDERS . TLF. 42 69 99

1. kl.s reparationer udføres
med faglig garanti

Kør ind til...

GULF service

ved Niels Kjærsgaard

Strømmen 20 A . Telf. 42 30 04 . Randers
Benzin - Olieskift - Smøring
Autoudstyr - Quick-vask

HANSEN MØBLER

Rosenørnsvej 8 . Randers

Telefon 43 00 54

Vor leverandør...

MORSØ STØBEGODS

ved Aage Bech

Markedsgade 34 . Randers
Telefon 42 13 23

Den moderne og fuldendte hårpleje
- så...

Salon »LINNI«

ved Linni Ostfeldt

Kristrupvej 70 . Randers . Tlf. 42 54 92
Spec.: Hårtoppe samt parykker

HADSUNDVEJENS BLOMSTERGARTNERI

Hadsundvej . Randers
Telefon 42 51 41

Langå

Tøj til far og søn...

SKYDT's HERRETØJ

Bredgade 42 . Langå . Telf. 46 14 47

... det store kvalitetsudvalg i
herre- og drengekonfektion
samt lingeri...

Bredgade 18 . Langå

Telefon 46 10 45 . 43 18 40

LANGAA BOLIGMONTERING

ved Overgaard Nielsen

Bredgade 47 . Telefon 46 13 51

Alt i møbler og tæpper
Ompolstring udf. med fagmæssig garanti

Vi kører til...

Langaa
Autolakering

Jørgen Wulff Petersen . Tlf. (06)46 14 88

Hj. af Rybevej/Vibevej-Sølyst
Hellakering samt reparationer udføres

Har De el-problemer, så ring til...

MARTENs EFTF.

ved Per Haslev

Bredgade 18 . Langå . Telf. 46 10 45

Stort udvalg i moderne belysninger
samt hårde hvidevarer og køkkenmaskiner

Hobro

Tandlæge

CARL KAHNS

Lægehuset - Korsgade 9 - Hobro

Telf. 52 23 45

Konsultation 9-16,30

Skive

MILJØ MØBLER

Glashuset . Østertorv . Skive . Tlf. 3636

Det store udvalg i kvalitetsmøbler
for moderne nutidshjem

10.00 Forevisning af:
Spurvejsmateriel tilhørende
Spurvejshistorisk Selskab,
Svanemøllen remise.
Dansk Model Jernbane Klub
(spor 0), Nørrebro st.
Modeljernbaneklubben H0,
Nordkærvej 1, Rødovre
DSBs skoleanlæg på Lynby st.

Dansk Modeljernbane Union gør opmærksom på følgende arrangementer, som kan kombineres med deltagelse i MOROP-kongressen:

2. august: På HTJ fremføres plantogene 1818 og 1821 Tølløse-Høng-Slagelse og retur af damploko G 625 (bygget 1898). Fællesrejse vil blive arrangeret fra København H. (afg. ca. 08.25, ank. ca. 14.50). Pris København-Tølløse-Slagelse og retur ca. kr. 25,00.

8. august: Kolding Lokomotiv Klub arrangerer udflugt på Odsherreds Jernbane (Holbæk-Nykøbing Sj.) med damploko nr. 38 (bygget 1917). Fællesrejse vil blive arrangeret fra København H (afg. ca. 13.15, ank. ca. 19.10). Pris København-Nykøbing Sj. og retur ca. kr. 30,00.

9. august: Fællesrejse fra København til Dansk Jernbane Klubs museumsbane Maribo-Bandholm. Pris tur-retur ca. kr. 35,00.

Billetter til arrangementerne vil kunne købes i kongresbureauet, Vimmelskiftet 35, 3. juli til 9. august kl. 9.30-19.00

Danske privatbaner i foto

Bladet *Signalposten* har udsendt fotohæfte 1 og 2, en nyskabelse inden for arbejdet med at samle og forevige privatbanernes historie, som både bladet og dets utrættelige redaktør Ulf Holtrup fortjener den største ros for.

Hæfte 1 indeholder billeder og tekst fra Aalborg Privatbaner nordenfjords FFJ. Fotoarbejdet, der er udført af Erik V. Petersen, er i dette hæfte ikke mindre end 97 fotos i størrelse 95×130 mm, der viser stationer og materiel i billeder af sådan karat, at enhver jernbaneentusiast vil skynde sig at sikre sig dette smukke og historiske hæfte. Samlet findes en kort forklaring til hvert enkelt billede.

Hæfte 2 indeholder Aalborg Privatbaner søndenfjords AHB og AHJ. Der er 98 fotos af stationer og materiel.

Bladet *Signalposten* har i sit majnummer sluttet sin fjerde artikelserie om Ålborg Privatbaner, og de ovenanførte fotohæfter er et udmærket supplement til de fire artikler, hvor

bladet ikke har haft plads til alle de fotos, der nu er samlet i de to hæfter.

Den store stigning i klichépriserne taget i betragtning, er det fantastisk billigt, at hver af de to fotohæfter kan sælges for kun 12 kr. pr. stk. Hæfterne fås ved indsendelse af 24 kr. plus 50 øre til porto til girokonto 9 47 22, Signalposten, Dalbyvej 12, 2700 Brønshøj.

-bro.

Spurvejshistorisk Selskab

Da spurvejslinie 16 i København den 26. april i år overgik til busdrift, udkom samtidig klubbens historiske værk om linie 16 fra dens åbning den 15. oktober 1920 til dato.

Bogen er i samme lineskiltformat og samme 1. kls. udførelse som de tidligere i klubbens bogserie. Der er 37 fotos med linie 16 på forskellige steder af den lange rute, og enkelte er i skønne farver.

Den kronologiske oversigt beskriver alt, hvad der skete i liniens næsten 50 års levetid. Bogen koster kr. 29,50. Den sælges hos boghandlerne, og kan bestilles hos klubbens kasserer, P. G. Jacobsen, Uplandsgade 40, 2300 København S., ved at indsende beløbet på girokonto 6 45 02.

Klubbens medlemsblad *Bytrafik* er også udkommet og fortæller denne gang om spurvejenes besværligheder under besættelsen.

Dansk Jernbane-Klub

Maribo-Bandholm museumsbane åbnede sæsonen i pinsen. I år udvides kørslen med to ture på lørdage i tiden 27. juni til og med 8. august. I juni, juli og august køres en dobbelttur med kaffebord hver onsdag aften.

Jernbane-orkestrene

Samtlige landets jernbane-orkestre holder orkesterstævne i Odense i dagene 12.-13. september.

Filateli nyt

Brugte frimærker

Postvæsenets såkaldte kilovarer – brugte frimærker på afklip fra adressekort og postanvisninger – vil fra februar næste år blive solgt på offentlig auktion to gange om året. Hidtil er solget sket til en fast pris, der for tiden er 60 kr. kiloet plus moms. Pengene der kommer ind ved salget af brugte frimærker går til postmuseets drift.

Nyt 80 øres frimærke

I anledning af 150-året for H. C. Ørstedes opdagelse af elektromagnetismen, udsendes den 18. august et særligt frimærke i værdien 80 øre i grøn farve.

Abonnement på Skandinaviske FCD
på meget smukt illustrerede kuverter
i standardformat – forlang nærmere
oplysninger.
Køb og salg af frimærker og mønter
Forlang prislister
STEEN L. HØY
Østergade 17 . Herning . Telf. 12 29 51

»FRIMÆRKEHUSET«
ved P. J. Møller
Gothersgade 55 – Fredericia
Telefon 92 02 67
Alt indenfor frimærker og tilbehør
Tobak – Blade – Aviser

Dødsfald

Lokofører N. Assum, fh. mdt. Kbhvn. Gb., 87 år.

Lokofører C. T. Danielsen, fh. Fredericia, 86 år.

Rangermester H. O. V. Pedersen, fh. Nørrebro, 86 år.

Lokofører M. K. R. Dich, fh. Helsingør, 81 år.

Rangermester N. M. Meinertsen, fh. Kbhvn. Gb., 81 år.

Overbanemester A. M. Jensen, fh. 1. obmstrækning Kh., 81 år.

Togfører A. S. Thillemann, fh. Kbhvn. H., 81 år.

Lokofører J. Aarslev, fh. Padborg, 77 år.

Lokofører R. Jensen, fh. mdt. Kbhvn. Gb., 77 år.

Stationsforstander K. M. B. Krogs-gaard, Middelfart 1952-62, 76 år.

Togfører N. P. Larsen (Rud), fh. Kbhvn. H., 76 år.

Lokofører S. P. Hvam, fh. Randers, 73 år.

Lokofører C. G. Jensen, Nyborg, 62 år.

Lokofører Ingemann Nielsen, mdt. Kbhvn. Gb., 54 år.

Lokofører T. K. A. Husted, Århus, 46 år.

Overskibsfyrbøder K. A. Pedersen, Helsingør, 39 år.

Boghjørnet

Nyhed fra Spektrum

De bedste mord

I udvalg ved Ellery Queen.

På dansk ved Mogens Berendt.

Pris kr. 29,50.

De bedste mord består af sytten kriminalnoveller i topklasse udvalgt af Ellery Queen. Forfatterne og også karakteren af novellerne ligger ret tæt op ad udvalget i Ellery Queen Kriminalmagasin – det vil sige, at der er alt lige fra det helt iskolde mord til de helt festlige mord, begået af en bedstefar på hele slægten, »for de er jo simpelt hen ude af stand til at klare sig selv, når jeg først er borte!« Her er mord på unge og gamle, mord af unge og gamle, mord for unge og gamle – r'ord på sytten måder!

Transport Museums

300 sider, ill. Ca. kr. 75,00.

George Allen & Unwin Ltd.,

Park Lane, Hemel Hempstead,

Britain

Transportmuseer kan næsten ikke undslå sig for at vie en væsentlig del af sine udstillingsarealer til jernbanerne, og det viser sig da også i denne bog, at jernbanevæsen er en væsentlig faktor i disses aktivitet. Ja, det er sådan, at jernbanerne ofte er de eneste, der i god tid har sikret sig udstillinger. Således er Danmark repræsenteret, men kun ved Jernbanemuseet i Sølvgade, et kompliment til DSB, men samtidig en »næse« til myndighederne, der ikke har sikret os andre og bedre udstillingsfaciliteter.

Bogen beskriver i øvrigt en lang række engelske museer, og endvidere museer i 12 andre europæiske lande på virkelig fortræffelig vis.

A Rally of Traction Engines

128 sider, ill. Ca. kr. 40,00.

Ian Allan, Terminal House,

Shepperton, Midx.

Traction engines må nærmest sammenlignes med gode, gamle damptrømler, omend de oprindeligt havde mange andre anvendelser end blot at rette mere eller mindre plane veje ud. De blev f.eks. brugt til stationære – men flytbare – trækilder, dampkraft ved cirkus o. m. m., og det er i virkeligheden et broget kapitel, der her blændes op for. Disse gamle maskiner har – som

gamle lokos, jernbanevogne, biler, fly osv. – fundet deres renæssance, og mange af dem er heldigvis bevaret.

PS. Ved indkørslen til Tåstrup med S-tog: se ud ad vinduet til venstre, og De ser alle tiders gamle damptrømler still-going strong.

Schwäbische Eisenbahn

190 sider, ill. Ca. kr. 35,00.

U-Bahn und S-Bahn in München

54 sider, ill. Ca. kr. 15,00

Die Eisenbahn in Hannover

120 sider, ill. Ca. kr. 19,00

Verlag Wolfgang Zimmer,

Postfach 13

In den Amtmannswiesen

6239 Eppstein im Taunus

Tre dejlige bøger om jernbaner. Schwäbische er en hel jernbanefortælling om baner gennem et virkeligt smukt og interessant land. Vi følger alle privatbanens enkelte linier i tilblyelsesprocessen, under deres drift og – ak som her – mange af linierne i deres død i konkurrencen.

Bogen giver mange fine detaljer, og specielt er jeg en hund efter sporplaner, og disse findes her for mange af stationerne. Dejlig bog.

U og S er et trafikkompleks, som vi også kender her i landet, blot er vi nok desværre lidt bagefter med løsningerne. Men så er der noget at lære i denne bog, der med grundighed fortæller om alle aspekter i disse baner i millionbyen München.

Endelig Hannover med sin kæde af stats- og privatejede baner. Denne bog må være af interesse for de mange danskere, der med lethed tager den forholdsvist korte tur til denne dejlige by. Her er så den helt rigtige guide til gamle og nye baner. Værsgod at gå på opdagelse, bogen vil hjælpe godt.

Die Deutsche Alpenstrasse

152 sider, ill. Ca. kr. 28,00

Deutsche Buchgemeinschaft

Berliner Allé, Darmstadt

Hele den nordlige del af Alperne inden for det tyske område er nok et besøg værd, og denne bog i stort format giver væsentlig i 118 fotos et synsindtryk af dette dejlige og storslåede rejse-land. Det er hårdt kost for en uerfaren bilist, men det kan gennemføres, ellers er der jo muligheden for de offentlige transportmidler. Bogen vil være en glimrende turistfører og senere et dejligt minde som supplement til egne fotos.

Sylt – Kennen und lieben

128 sider, ill.

Hamburg – Kennen und lieben

148 sider, kort, ill.

Jütland – Kennen und lieben

136 sider, kort, ill.

Bornholm – Kenne und lieben

132 sider, kort, ill.

Lübeck – Kennen und liben

172 sider, ill.

Naturpark Lauenburgische Seen

112 sider, kort, ill.

Die Holsteinische Schweiz

120 sider, kort, ill.

Hver bog ca. kr. 15,00

LN-Verlag, Postfach 2238

D 24 Lübeck 1.

Disse mange bøger i lille format passende til lommen er de helt ideelle rejseførere og planlæggere før en rejse. Vi kan blot tage vort udgangspunkt i de to »danske« bøger, og ud fra dem kan vi dømme, at bøgerne er gode og troværdige.

Specielt må vi vel som danske hilse mulighederne for at få en nærmere introduktion til det nordtyske, som jo er så let for os at besøge i nogle smutturer. Så tag bogen med i vognen eller toget, når De næste gang skal på en tur. De får garanteret tips til at se noget, De ellers ikke havde fundet.

Essays in Steam

216 sider, ill. Ca. kr. 45,00.

Ian Allan Ltd., Terminal House

Shepperton, Middlesex

Dette er mest af alt en lyrisk beretning om damploko. Er det da muligt at fortælle i tekst og billeder lyrisk om noget så stort, beskidt og klodset som et damploko? Ja, i aller højeste grad, og det beviser denne bog af John F. Clay (redaktør) ganske klart.

Det er det litterære tilsnit, der er i højsædet i denne bog, men sagligheder råder alligevel så meget, at vi kan finde nye og interessante ting om britiske loko, og det er vel et emne, vi aldrig bliver kedede af at beskæftige os med.

jas.

Struer

Forkort rejsen med en lommeroman fra ...

ØSTERGADES KIOSK

ved Jørgen Jensen
Østergade 33 - Struer - Tlf. 85 05 05
Aviser - uge- og månedsblade
Aut. tipsforhandler

VEEDOL Servicestation

ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
benzin - olie - vask - autoudstyr
quick-service samt småreparationer
udføres
Spec.: Hjulafbalancering og autotest
på moderne apparatur

TANDLÆGE

FINN GINNERUP

Vestergade 4 . Struer
Telefon 85 16 51

Tag brød med hjem
til kaffen fra ...

LINDEROTHs BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer
Telefon 85 03 08
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Sukkerfri bagværk

Det store udvalg i LEGETØJ,
GAVE- samt HOBBYARTIKLER - så ...

GAVEBODEN

ved Laura Christensen
Østergade 31 . Struer . Tlf. 85 09 22

PETIT GRILL

Vestergade 36 . Struer . Tlf. 85 02 17
Grillkylling - forårsruller - fiskefilet -
bøfsandwich - grillpølser - hot-dogs -
pommes frites - sodavand samt is

Vask selv - eller lad os ...

STRUER MØNTVASK

Enggade 6 . Struer . Tlf. 85 18 62
Indlevering: hver formiddag eller efter
aftale - afhentet samme dag
Våd vask: kr. 1,25 pr. kg
Tør vask: kr. 1,50 pr. kg
(ved vask af mindst 4 kg)

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards efft.
URE - OPTIK
Østergade 8 . Struer . Tlf. 85 02 70

Bøgerne kan De se
uden forbindelse i

GIMSING BOGHANDEL

ved M. Lundsgaard
G-Centret . Struer . Tlf. 85 12 70
Stort udvalg i papir- og kontorartikler

GIMSING ISENKRAM

ved Poul Olesen
G-Centret . Struer . Tlf. 85 16 35
Glas - porcelæn - isenkram
værktøj - gaveartikler

Viborg

Gælder det
VAND - VARME - SANITET
så ring til ...

ORLA GREGERSEN

aut. gas- og vandmester
Mogensgade 16 . Viborg
Telefon 62 00 17

Dag og nat - ring til ...

MINI CAB

62 45 00
Lissie og Jens Kr. Nielsen
Spurvevej 5 . Viborg

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved L. Høeg
Rughavevej . Viborg . Tlf. 62 63 25
benzin . olie . vask . smøring . autoudstyr
Quick-service udføres

Det store udvalg i chokolade
og konfekturer finder De i ...

KONFEKTUREFORRETNINGEN

ved Sofie Fisker
Mathiasgade 88 . Viborg . Tlf. 62 16 07
Spec.: Gaveæsker

En forretning med liv i ...

TROPEHUSET

ved Peter Nielsen
Trekronervej 2 . Ålborg . Tlf. 62 59 72
Alt i fugle - fisk - frø - foder
samt tilbehør

Viborg

SKRÆDDER ARNE LASSEN

Ll. Sct. Hansgade 13' . Viborg
(indgang i porten)
Telefon 62 15 18
Alt indenfor dame- og herreskrædderi
samt uniformer
udføres i 1. kl.s forarbejdning

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved Evald Hansen
Århusvej . Viborg . Tlf. 62 52 57
Benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - quick service udføres

DAHLs EL-TEKNIK

Fredensgade 33 . Viborg . Tlf. 62 64 15
Hurtig og effektiv reparation af alle
moderne husholdningsmaskiner hos
Dem eller på vort specialværksted

Ind til ...

ESSO service station

ved H. J. Schaarup
Kirkebækvej 41 . Viborg . Tlf. 62 53 20
benzin - olie - vask - smøring
Quick service udføres

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF Service

ved Kaj Aage Jensen
Vestervangsvej . Viborg . Tlf. 62 49 45
Benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - Quick-service udføres

Skanderborg

Tandlæge

ESKE KRISTENSEN
Adelgade 57 . Skanderborg
(over Jyske Bank)
Telefon 52 11 77

FRUGT ALTID
GRØNT F. G. B. FRISKE
BLOMSTER HUSET VARER
Adelgade 64 . Skanderborg . Tlf. 52 06 72

BAGSIDEN

Problemer løses ikke ved snak Der skal handling til

Vort EDB anlæg har registreret

Antallet af kongelig udnævnte skal nedsættes. Hvorfor i det hele taget blive ved med at opretholde disse stillinger?

Fordi grundlovens § 27 bestemmer, at der skal være tjenestemænd med kgl. udnævnelse, men der står intet deri om hvor mange, der skal være af dem, så antallet kan derfor nedsættes til, f. eks. kirkeministeren og amtmanden i Åbenrå.

Folketingsmand Erik Sigsgaard sagde en dag, at det er urimeligt, at ægtefæller får mindre folkepension end to enlige.

Kvinden regnes ikke for et menneske, men for en papegoje til mandens tidsfordriv, som man støtter med et par ore til foder, sagde han også!

Der klages over forholdene i ventesalen på Enghave station, der bringer de rejsende i depression.

Det menes, at forklaringen på denne tingenes tilstand skyldes, at Enghave er den nærmeste station til Vestre kirkegård!

Dagbladet Aktuelt's bygning i Fari-magsgade er plaget af kakerlakker.

Det var da mere forståeligt, dersom det havde været bladlus!

Havde læst på lektien

Portørspiranten blev eksamineret og spurgt om en tjenstemands personlige optræden:

– Udadelig såvel i som udenfor tjenesten!

Drabelige forhold

– Det er jo nok historiens blodigste slag – hver anden eller tredje faldt!

– Det var meget værre – mindst hver fjerde!

Oh, la, la, la – – – !

– Sikke livlig du er, Ove – din nye svigerfader har altså ikke vist dig døren?

– Jow – lige netop – døren til det store brand- og dirkefrie!

Gak stille med døren!

– Du er altid så velfriseret, Kaj!

– ja – mit hoved er jo min største svaghed!

– Det behøver du nu ellers ikke at gå og fortælle!

Alt forgæves

– Du! – Ham den forrige forstander i Hobro, kan ku' nu'tte få jøderne og araberne til biddet!

– Hov, hov! – Det er jo heller slet ikke den Jarring!

– Jamen alligevel – han fik da'tte no'e u a'et!

Kloge høns

– Hvordan skal jeg dog blive fri for, at Deres høns flyver ind til mig over plankeværket?

– Intet er vel lettere – fjern bare de to nederste brædder!

Løft skægget, mine herskaber!

Havde ikke netop de på hørelsen lidt handicappede fået en stor hjælp deri at lære mundaflæsning, og så går folk hen og lader hele ansigtet gro til med hår. – Desværre er det hidtil ikke lykkedes at finde sammenhængen mellem skæggets mimren og de ord, der ymtes – inde bagved, hvorfor det henstilles til de mest tilgroede at løfte barterne, når de stundom måske skulle ytre sig med noget fornuftigt.

Ud af vagten!

– Undskyld – jeg rækker over! – sagde bartenderen, da han fra sin plads ramlede en lige venstre til kæben på en længe uønsket gæst.

Hos jernbanelægen

Efter en undersøgelse sagde lægen til banearbejderen:

– Det ser ikke så godt ud, De har ikke mange dage tilbage, højst en uge, tror jeg.

– Det var dog forfærdeligt, sagde banearbejderen, så må jeg skynde mig hjem til konen og hugge brænde, så hun har nok til begravelsen er overstået!

I kupeen

– Er det ikke Jens Petersen? ...

– Nej.

– Jamen – jeg skulle tage meget fejl, dersom De ikke er Jens Pedersen?

– Nej.

Ved næste station stod manden af, og endnu en gang blev han spurgt.

– Sig mig nu ærligt – er det ikke Jens Petersen?

– Jo, men jeg praler ikke med det!

Togforsinkelse

En irriteret rejsende henvender sig til lokoføreren på det forsinkede tog.

– Kunne De ikke være kommet noget før?

– Joow, de ku' a jo wal, men a ku' jo ett så godt fålad æ loko!

Bare politiet

En kone fra landet havde været i bil til byen, hvor hun overså et rødt færdselsignal. En politipatrulje satte efter hende. Det var en mørk aften, og ret hurtigt drejede hun ned ad en mørk markvej. Da de nåede gården steg de to betjente ud.

– Nå, er det ikke andet end politiet, sagde konen.

– Hvad mener De med det?

– De var jo ved at skræmme livet af mig. Jeg kunne jo ikke tænke mig, at det var en politibil, der kører rundt uden lys i den ene forlygte!

Goddag mand – økseskaft

– Hun er vel nok af et dejligt temperament – din kone – typisk sangvinsk!

– Hvad? – Du har altså slumpet dig til at høre hende synge!

– og så var der ...

manden der storpralede med, at han altid var up to date og fulgte med tiden – idet han nemlig meget punktligt hver morgen rev et blad af kalenderen.

Det er da ikke noget at prale med. På Flintholm station er de altid foran tiden, for der går de med uret i baglommen!